

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष ७, अंक ६१]

मंगळवार, जून २२, २०२१/आषाढ १, शके १९४३

[पृष्ठे ३८, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक ९८

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांब्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २१ जून २०२१.

अधिसूचना

भारताचे संविधान.

<p>क्रमांक एसआरव्ही-२०१६/प्र.क्र.२८१/बारा.-भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुकाद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, यापूर्वी दि.२१ जून १९८२ रोजी अधिसूचित केलेली महाराष्ट्र नागरी सेवा (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली व या संदर्भात तदनंतर निर्गमित केलेले सर्व आदेश किंवा अभिलेख अधिक्रमित करून महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे पुढीलप्रमाणे महाराष्ट्र नागरी सेवा (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली हे नवीन नियम करित आहेत :-</p>	
१.	<p>संक्षिप्त नाव, प्रारंभ आणि प्रयुक्ति .-</p> <p>(१) संक्षिप्त नाव - या नियमास "महाराष्ट्र नागरी सेवा (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, २०२१" असे म्हटले जाईल.</p> <p>(२) प्रारंभ आणि प्रयुक्ति.- ही नियमावली दिनांक २१ जून २०२१ रोजी अंमलात येईल आणि ज्यासंबंधी नियम करणे हे शासनाच्या अखत्यारीत येते अशी सर्व पदे, संवर्ग व सेवा यामधील शासकीय कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठता तदनंतर या नियमावलीच्या तरतूदीनुसार विनियमित होईल:</p> <p>परंतु कोणतीही विशिष्ट पदे, संवर्ग किंवा सेवा यामधील ज्येष्ठतेचे विनियमन करण्यासाठी कोणतेही वेगळे नियम किंवा आदेश विहित केले असतील, त्याबाबतीत अशी पदे धारण करणाऱ्या व्यक्तींच्या किंवा अशा संवर्गातील अथवा सेवेतील व्यक्तींची ज्येष्ठता असे वेगळे नियम किंवा आदेश यानुसार विनियमित करण्यात येईल.</p> <p>(३) महाराष्ट्र राज्यातील राज्य शासकीय कर्मचारी यांना हे नियम लागू राहतील .</p>
२.	<p>व्याख्या .-</p> <p>(१) या नियमावलीत, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,</p>

(क)	"तदर्थ पदोन्नती" याचा अर्थ तदर्थ निवडसूचीस अंतिम मान्यता प्राप्त झाल्यावर देण्यात येणारी पदोन्नती.
(ख)	"तदर्थ निवडसूची" याचा अर्थ खालील नमूद परिस्थितीत, प्रशासनाची तातडीची गरज म्हणून तदर्थ पदोन्नती देण्यासाठी तयार केलेली निवडसूची - (i) सरळसेवेच्या कोट्यातील रिक्त पदांकरीता आयोग अथवा निवड समिती यांच्याकडे मागणीपत्र पाठविल्यानंतरच, मागणीपत्रातील पदसंख्येच्या मर्यादेतील रिक्त पदे भरण्याकरिता; किंवा (ii) शासकीय कर्मचारी प्रतिनियुक्तीवर गेल्याच्या कारणास्तव एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधीसाठी रिक्त राहणारी पदे भरण्याकरिता;
(ग)	"तुकडी" याचा अर्थ नामनिर्देशनाद्वारे /सरळसेवेद्वारे कोणत्याही पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत थेट नियुक्ती करण्यासाठी आयोग अथवा निवड समिती यांनी त्यांच्याकडे पाठविलेल्या मागणीपत्रातील पदसंख्येच्या प्रमाणात उमेदवारांची एका शिफारसपत्राद्वारे नियुक्ती प्राधिकाऱ्याकडे पाठविलेली यादी. <u>स्पष्टीकरण</u> - एका शिफारस पत्राद्वारे पाठविलेली यादी ही एक तुकडी म्हणून गणली जाईल. दुसऱ्या शिफारस पत्राद्वारे पाठविलेली यादी ही दुसरी तुकडी समजली जाईल;
(घ)	"सक्षम प्राधिकारी" याचा अर्थ कोणत्याही पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत नेमणूक करण्यास सक्षम असलेला प्राधिकारी;
(ङ)	"आयोग" याचा अर्थ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग;
(च)	"कोणतेही पदावरील, संवर्गातील किंवा सेवेतील अखंड सेवा", याचा अर्थ कोणतेही पद, संवर्ग किंवा सेवा यासंबंधात "अखंड सेवा" याचा अर्थ एखाद्या व्यक्तीने त्या पदावर संवर्गात किंवा सेवेत असताना अखंडपणे अथवा कोणत्याही वरच्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत राहून खालच्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत प्रत्यावर्तन न होता अखंडपणे केलेली सेवा: परंतु एखादी व्यक्ती या नियमांच्या तरतुदी अन्वये नियुक्तीच्या मानीव तारखेपासून एखाद्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत अखंडपणे स्थानापन्न असेल त्या बाबतीत, अशा व्यक्तीने अशा मानीव तारखेपासून अखंड सेवा केलेली आहे असे मानले जाईल;
(छ)	"मानीव दिनांक" याचा अर्थ या नियमावलीतील नियम ४ च्या तरतुदीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यास नेमून दिलेला दिनांक;
(ज)	"थेट भरती केलेली व्यक्ती" याचा अर्थ सक्षम प्राधिकाऱ्याने विहित कार्यपध्दतीचा अवलंब करून नामनिर्देशनाद्वारे/ सरळसेवेद्वारे संबंधित पदासाठी /संवर्गासाठी/ सेवेसाठी विहित केलेल्या सेवा प्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार नियुक्त केलेली व्यक्ती;
(झ)	"अभावित नियुक्ती" याचा अर्थ, संबंधित सेवाभरती नियमांच्या तरतुदीनुसार नियमित नियुक्ती करणे प्रलंबित असेपर्यंत केलेली तात्पुरती नियुक्ती;
(ञ)	"शासन" याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन;
(ट)	"शासकीय कर्मचारी" याचा अर्थ कोणत्याही नागरी सेवेत किंवा राज्य व्यवहाराशी संबंधित असलेल्या पदावर नियुक्त केलेली व्यक्ती असा असून त्यामध्ये, ज्या शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवा भारतातील अन्य कोणत्याही शासनाकडे किंवा शासनाच्या मालकीच्या किंवा शासनाकडून नियंत्रित केल्या जाणाऱ्या कंपनीकडे किंवा महामंडळाकडे अथवा स्थानिक किंवा इतर प्राधिकरणाकडे तात्पुरत्या सुपूर्द केलेल्या आहेत अशा, शासकीय कर्मचाऱ्यांचा मग त्याचे वेतन राज्याच्या एकत्रित निधी व्यतिरिक्त अन्य मार्गाने काढले जात असेल, त्यांचा समावेश होतो.

	स्पष्टीकरण:- ज्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन हे केंद्र/ राज्य शासनाच्या एकत्रित निधीतून थेट अदा न करता केंद्र / राज्य शासनामार्फत देण्यात येणाऱ्या अनुदानामधून (Grant-in-Aid) कायमस्वरूपी भागविले जाते किंवा ज्यांचे नियुक्ती प्राधिकारी राज्य शासन नाही असे कर्मचारी हे शासकीय कर्मचारी ठरत नाहीत;
(ठ)	“मूळ शिफारस यादी” याचा अर्थ आयोग अथवा निवड समिती यांनी त्यांच्याकडे मागणी केलेल्या पदसंख्येच्या प्रमाणात उमेदवारांची, एकाच शिफारसपत्राद्वारे गुणवत्तेनुसार पाठविलेली यादी ;
(ड)	“विहित मुदत” याचा अर्थ शासकीय सेवेत रुजू होणेकरीता खालीलप्रमाणे निश्चित केलेली मुदत,- (1) सरळसेवेने वा पदोन्नतीने नियुक्तीचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे आदेश निघाल्याच्या तारखेपासून तीस दिवस ; किंवा (2) जर सरळसेवेने नियुक्त होणाऱ्या व्यक्तीने, सरळसेवेने नियुक्तीचे आदेश निघाल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसामध्ये सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे रुजू होण्यासाठी मुदतवाढ देण्यासाठी अर्ज केल्यास , (i) सक्षम प्राधिकारी एक महिन्यापर्यंत मुदतवाढ देऊ शकेल आणि अशा एक महिन्यापर्यंतच्या वाढीव मुदतीत; अथवा (ii) जर संबंधित व्यक्ती केंद्र वा राज्य शासनाच्या सेवेत अगोदरच कार्यरत असेल व तिची, विहित मार्गाने अर्ज करून सरळसेवेने राज्य शासनाच्या सेवेत नियुक्ती झाली असेल तर सक्षम प्राधिकारी दोन महिन्यापर्यंत मुदतवाढ देऊ शकेल आणि अशा दोन महिन्यापर्यंतच्या वाढीव मुदतीत; किंवा (3) जर पदोन्नतीने नियुक्त होणाऱ्या शासकीय कर्मचाऱ्याने पदोन्नतीचे आदेश निघाल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसामध्ये त्यांनी सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे सदर पदावर रुजू होण्यासाठी मुदतवाढ देण्यासाठी अर्ज केल्यास , सक्षम प्राधिकारी रुजू होण्यासाठी एक महिन्यापर्यंत मुदतवाढ देऊ शकेल आणि अशा एक महिन्यापर्यंत वाढीव मुदतीत.
(ढ)	कोणतेही पदावरील, संवर्गातील किंवा सेवेतील “पदोन्नत कर्मचारी” याचा अर्थ निम्न पदावरून, संवर्गातून किंवा सेवेतून पदोन्नती देऊन संबंधित पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत नियुक्त करण्यात आलेला शासकीय कर्मचारी;
(ण)	“नियमित पदोन्नती” याचा अर्थ नियमित निवडसूचीस अंतिम मान्यता प्राप्त झाल्यावर देण्यात येणारी पदोन्नती;
(त)	“नियमित निवडसूची” याचा अर्थ पदोन्नतीच्या कोट्यातील त्या निवडसूची वर्षातील प्रत्यक्ष रिक्त व संभाव्य रिक्त पदे अशा एकूण रिक्त पदांकरीता संबंधित सेवाप्रवेश नियमानुसार तयार केलेली निवडसूची;
(थ)	“परिशिष्ट” याचा अर्थ या नियमासोबत जोडलेले परिशिष्ट होय;
(द)	“निवडसूची” याचा अर्थ, या बाबतीत तयार केलेल्या नियमानुसार किंवा मार्गदर्शक सूचनांनुसार निम्न पदावरून, संवर्गातून किंवा सेवेतून वरिष्ठ पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत पदोन्नती देण्यासाठी निवड केलेल्या व्यक्तींची सूची;
(ध)	“निवड समिती” याचा अर्थ शासकीय सेवेतील सेवाभरतीकरिता उमेदवारांच्या निवडीच्या प्रयोजनार्थ शासनाकडून वेळोवेळी गठीत करण्यात आलेली समिती;
(न)	“तात्पुरती पदोन्नती” याचा अर्थ नियमित निवडसूचीच्या यादीत समाविष्ट असणाऱ्या शासकीय कर्मचाऱ्यास न्यायप्रविष्ट प्रकरण किंवा तात्पुरती ज्येष्ठतासूची किंवा अन्य कारणांच्या अधीन राहून देण्यात आलेली तात्पुरती पदोन्नती;
(प)	“गैरवाजवी तोशीस” याचा अर्थ अकल्पितपणे व अनुचितपणे आणि ही नियमावली तयार करण्यात आली

	त्यावेळी त्याचा अंदाज करता आला नाही इतक्या प्रमाणात सोसावी लागणारी तोशीस असा आहे. आणि त्यात सामान्यपणे होणारी तोशीस किंवा गैरसोय समाविष्ट नाही;
(फ)	“ प्रतिक्षा यादी” याचा अर्थ आयोग अथवा निवडसमिती यांनी मूळ शिफारस यादी व्यतिरिक्त पुढील पात्र व गुणवत्ताधारक उमेदवारांची तयार केलेली स्वतंत्र यादी;
(२)	या नियमातील वापरलेले पण व्याख्या न केलेले शब्द आणि शब्दप्रयोग यांना “महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१” यामध्ये नेमून दिल्याप्रमाणे ते ते अर्थ असतील.
३.	ज्येष्ठतेचे सर्वसाधारण तत्वे .-
(१)	<p>शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या अखंडीत सेवा कालावधीवरून त्याची ज्येष्ठता निश्चित करणे.- या नियमावलीतील अन्य तरतुदींच्या अधिनतेने, शासकीय कर्मचाऱ्याची कोणत्याही पदावरील, संवर्गातील किंवा सेवेतील, ज्येष्ठता सामान्यपणे त्यांच्या त्या पदावरील, संवर्गातील किंवा सेवेतील अखंडित सेवाकालावरून निश्चित करण्यात येईल:</p> <p>परंतु, जेव्हा रजा किंवा प्रशिक्षण किंवा प्रतिनियुक्ती किंवा स्वीयेतर सेवा किंवा कोणत्याही अन्य पदावरील अस्थायी स्थानापन्नता, या कारणास्तव त्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत त्या त्या कर्मचाऱ्यांची अनुपस्थिती होईल तेव्हा, तो कर्मचारी रजेवर किंवा प्रशिक्षणास किंवा प्रतिनियुक्तीवर किंवा स्वीयेतर सेवेवर किंवा कोणत्याही अन्य पदावर अस्थायी स्थानापन्नतेवर गेला नसता तर एरव्ही तो उक्त पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत राहिला असता असे सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केले तर, असा कोणताही अनुपस्थितीचा कालावधी हा अशा अखंडित सेवाकालाची गणना करण्याच्या प्रयोजनार्थ विचारात घेतला जाईल:</p> <p>परंतु असे की, ज्या प्रकरणी सक्षम प्राधिकाऱ्याने संबंधित सेवा प्रवेश नियमात विहित केलेल्या नियुक्तीच्या मार्गाच्या प्रमाणानुसार काटेकोरपणे नियमित नियुक्ती करणे तत्कालीन प्राप्त परिस्थितीनुसार सोयीचे नसल्याचे किंवा शक्य नसल्याचे किंवा व्यवहार्य नसल्याचे प्रमाणित केले आहे अशी प्रकरणे वगळून, शासकीय कर्मचाऱ्याने अभावित नियुक्ती म्हणून काही सेवा केली असल्यास, ती सेवा अखंडित सेवाकालाच्या गणनेतून वगळली जाईल आणि संबंधित सेवाभरती नियमावलीतील तरतूदीनुसार त्याची रीतसर नियुक्ती ज्या दिनांकास झाली असेल ,त्या दिनांकास तो त्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत नियुक्त झाला होता असे ज्येष्ठतेच्या प्रयोजनार्थ मानले जाईल:</p> <p>परंतु आणखी असे की, कायम स्वरूपी समावेशनासंदर्भात केलेल्या तरतूदीनुसार एखाद्या मूळ नियुक्ती प्राधिकाऱ्याच्या अधिपत्याखालील कोणत्याही पदावरून, संवर्गातून किंवा सेवेतून शासकीय कर्मचाऱ्याचे त्याच्या स्वतःच्या विनंतीवरून शासनातील दुसऱ्या नियुक्ती प्राधिकाऱ्याच्या अधिपत्याखालील अन्य पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत, कायमस्वरूपी समावेशन झाल्यास, ज्येष्ठतेच्या प्रयोजनार्थ शासकीय कर्मचाऱ्याची आधीची सेवा ही अखंडित सेवा म्हणून समावेशन झालेल्या पदासाठी ग्राह्य धरली जाणार नाही. समावेशनाद्वारे ज्या अन्य पद, संवर्ग किंवा सेवेत शासकीय कर्मचाऱ्याची रीतसर नियुक्ती ज्या दिनांकास झाली असेल त्या दिनांकापासून संबंधित कर्मचाऱ्याची त्या पदावरील, संवर्गातील किंवा सेवेतील ज्येष्ठता विचारात घेतली जाईल:</p> <p>परंतु आणखी असे की, महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम १९८१ मधील धारणाधिकाराच्या तरतूदीच्या अनुषंगाने शासकीय कर्मचाऱ्यास मूळ पदावर पुनर्नियुक्ती दिल्यास, संबंधित कर्मचाऱ्याची ज्येष्ठता पुनर्नियुक्ती आदेशानुसार मूळ पदावर नव्याने रुजू झाल्याच्या दिनांकापासून विचारात घेतली जाईल. असा शासकीय कर्मचारी त्याच्या मूळ पदावरील पूर्वीच्या सेवेच्या कारणास्तव ज्येष्ठतेबाबतचे कोणतेही लाभ मिळण्यास पात्र असणार नाही:</p>

	<p>परंतु आणखी असे की, शासनाने आढाव्याअंती अतिरिक्त ठरविलेल्या कर्मचाऱ्यास समकक्ष पदावर संवर्गात किंवा सेवेत पुनर्नियुक्तीद्वारे नियुक्ती दिल्यास, अशा पदावरील-ज्येष्ठतेकरिता शासकीय कर्मचाऱ्याची पूर्वीच्या पदावरील सेवा ही अखंडीत सेवा म्हणून ग्राह्य धरली जाणार नाही. अशा शासकीय कर्मचाऱ्याची अन्य समकक्ष पदावर किंवा संवर्गात किंवा सेवेत पुनर्नियुक्ती झाल्याच्या दिनांकापासून त्याची ज्येष्ठता विचारात घेतली जाईल.</p>
(२)	<p>ज्येष्ठतेचा दिनांक व ज्येष्ठतेचा क्रमांक निश्चित करणे.-</p>
(अ)	<p>ज्येष्ठतेचा दिनांक- या नियमावलीतील अन्य तरतूदीच्या अधीनतेने, कोणत्याही पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत, मूळ शिफारस यादीनुसार अथवा प्रतिक्षा यादीनुसार थेट भरती झालेली व्यक्ती किंवा नियमित निवडसूचीतून नियमित अथवा तात्पुरती पदोन्नती मिळालेली व्यक्ती, विहित मुदतीत प्रत्यक्ष ज्या दिनांकास शासकीय सेवेत रुजू होईल त्या दिनांकास त्याचा त्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत ज्येष्ठतेचा दिनांक निश्चित केला जाईल:</p> <p>परंतु, संबंधित पदाच्या रिक्ततेचा दिनांक हा ज्येष्ठतेचा दिनांक म्हणून अनुज्ञेय राहणार नाही.</p>
(ब)	<p>(I) थेट भरती झालेल्या व्यक्तीचा ज्येष्ठतेचा क्रमांक.- पोटनियम (१) आणि पोटनियम (२) मधील खंड (अ) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी,-</p> <p>(i) मूळ शिफारस यादीनुसार एकाच तुकडीत निवड होऊन थेट भरतीद्वारे नियुक्त झालेल्या व विहित मुदतीत रुजू झालेल्या व्यक्तींचा आपापसातील ज्येष्ठतेचा क्रमांक हा आयोगाने वा निवड मंडळाने दिलेल्या मूळ शिफारस यादीतील क्रमानुसार (अनुक्रमांकानुसार) निर्धारित केला जाईल;</p> <p>(ii) मूळ शिफारस यादीतील उमेदवार विहित मुदतीत हजर न झाल्यास आणि संबंधित पदाची प्रतिक्षायादी ठेवण्यात येत असल्यास, सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रतिक्षायादीतील उमेदवारांना नियुक्ती देण्याचा निर्णय घेतल्यास, आणि असे प्रतिक्षायादीतील उमेदवार विहित मुदतीत रुजू झाल्यास, त्यांचा आपापसातील ज्येष्ठतेचा क्रमांक हा आयोगाने वा निवड मंडळाने प्रतिक्षायादीमध्ये लावलेल्या क्रमानुसार (अनुक्रमांकानुसार) निर्धारित केली जाईल. अशा उमेदवारांना उपरोक्त उपखंड (i) नुसार ज्येष्ठतेचे लाभ अनुज्ञेय राहणार नाहीत.</p>
	<p>(II) पदोन्नतीने नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांचा ज्येष्ठता क्रमांक.- खंड (अ) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, नियमित निवडसूचीतून पदोन्नती मिळालेले शासकीय कर्मचारी, विहित मुदतीत पदोन्नतीच्या पदावर रुजू झाल्यास, त्यांचा आपापसातील ज्येष्ठतेचा क्रमांक हा, निवडसूचीत त्यांची नावे ज्या क्रमाने दर्शविली आहेत त्याच क्रमानुसार निर्धारित केली जाईल:</p> <p>परंतु, जर नियमित निवडसूची दोन किंवा अधिक भागात तयार केलेली असेल तर, आधीच्या भागात समाविष्ट झालेल्या सर्व व्यक्तीचा क्रम हा नंतरच्या भागातील समाविष्ट केलेल्या व्यक्तींच्या वर लागेल:</p> <p>परंतु असे की, नियमित निवडसूचीतील नावे ज्या क्रमाने लावलेली आहेत तो क्रम मागाहून आढावा घेतल्यामुळे बदलण्यात आला तर, संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यांचा ज्येष्ठताक्रम त्यांच्या या सुधारित क्रमानुसार फेरमांडणी करण्यात येऊन निर्धारित केला जाईल:</p> <p>परंतु आणखी असे की, या नियमावलीतील नियम ४ मधील पोटनियम (४) ते पोटनियम (७) नुसार, शासकीय कर्मचाऱ्यास पदोन्नतीचा मानीव दिनांक मंजूर केला असेल तर सदर मानीव दिनांकानुसार संबंधित वर्षाच्या ज्येष्ठतायादीमध्ये सदर शासकीय कर्मचाऱ्यास लगतच्या ज्येष्ठ असलेल्या कर्मचाऱ्याच्या क्रमांकानंतर "अ" लावून तसा क्रमांक देऊन त्यांच्या नावाचा समावेश करण्यात यावा.</p>

	(३)	<p>ज्येष्ठतायादीमध्ये नाव समाविष्ट करण्याबाबतचे निकष :-</p> <p>(अ) थेट भरतीने नियुक्ती- कोणत्याही पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत विहित मार्गाने थेट भरती झालेल्या व्यक्तीची नियुक्ती ही तात्पुरती अथवा नियमित यापैकी कोणत्याही स्वरूपाची असली तरी त्या व्यक्तीची ज्येष्ठता सदर नियमातील पोटनियम (२) मधील खंड (अ) आणि पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (I) नुसार निश्चित करावी व नियम ५ नुसार तयार करण्यात येणाऱ्या ज्येष्ठतायादीमध्ये सदर व्यक्तीच्या नावाचा ज्येष्ठतेनुसार समावेश करण्यात येईल. जर सदर नियुक्ती ही तात्पुरत्या स्वरूपाची असेल तर, ज्येष्ठतायादीमधील शोरा या रकान्यामध्ये, सदर नियुक्ती ही कोणत्या कारणास्तव तात्पुरत्या स्वरूपाची आहे याचे कारण स्पष्टपणे नमूद करण्यात येईल.</p> <p>(ब) नियमित अथवा तात्पुरत्या पदोन्नतीने नियुक्ती. - कोणत्याही पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमानुसार, पदोन्नतीच्या कोट्यातील पदावर पदोन्नती देण्यासाठी तयार केलेल्या नियमित निवडसूचीद्वारे, नियमित अथवा तात्पुरती पदोन्नती दिल्यानंतर, संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्याची पदोन्नती नियमित अथवा तात्पुरती यापैकी कोणत्याही स्वरूपाची असली तरी, त्या शासकीय कर्मचाऱ्याची, पदोन्नतीच्या पदावर, संवर्गात किंवा सेवेत या नियमाच्या पोटनियम (२) मधील खंड (अ) आणि पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (II) नुसार ज्येष्ठता निश्चित करावी व नियम ५ मध्ये नमूद केल्यानुसार तयार करण्यात येणाऱ्या ज्येष्ठतायादीमध्ये सदर शासकीय कर्मचाऱ्याच्या नावाचा समावेश करण्यात येईल. जर सदर पदोन्नती ही तात्पुरत्या स्वरूपाची असेल तर, ज्येष्ठतायादीमधील शोरा या रकान्यामध्ये, सदर पदोन्नती ही कोणत्या कारणास्तव तात्पुरत्या स्वरूपाची आहे याचे कारण स्पष्टपणे नमूद करण्यात येईल.</p>
	(क)	<p>तदर्थ पदोन्नतीने नियुक्ती. - तदर्थ निवडसूचीद्वारे तदर्थ पदोन्नती दिल्यास, संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यास तदर्थ पदोन्नतीच्या पदावरील, संवर्गातील किंवा सेवेतील ज्येष्ठतेचा लाभ मिळण्यास ते पात्र असणार नाहीत. यास्तव, सदर शासकीय कर्मचाऱ्याची या नियमाच्या पोटनियम (२) मधील खंड (अ) आणि पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (II) नुसार ज्येष्ठता निश्चित केली जाणार नाही व नियम ५ नुसार तयार करण्यात येणाऱ्या ज्येष्ठतायादीमध्ये त्याच्या नावाचा समावेश केला जाणार नाही. त्यामुळे त्याचे नाव निम्न संवर्गातील ज्येष्ठतायादीतून वगळले जाणार नाही:</p> <p>परंतु, तदर्थ पदोन्नती ज्या दिनांकास पदोन्नतीच्या कोट्यातील रिक्त पदावर नियमित होईल, त्या दिनांकास संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्याची ज्येष्ठता सदर नियमाच्या पोटनियम (२) मधील खंड (अ) आणि पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (II) नुसार निश्चित केली जाईल व पदोन्नती नियमित झाल्याच्या दिनांकापासून त्याचे नाव नियम ५ नुसार तयार करण्यात येणाऱ्या ज्येष्ठतायादीमध्ये अंतर्भूत केले जाईल.</p>
		<p>स्पष्टीकरण:- ज्येष्ठतायादीमध्ये नाव अंतर्भूत करण्याबाबतची संक्षिप्त कार्यपध्दती, या नियमावली सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट- एक प्रमाणे असेल.</p>
४.		<p>ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक निर्धारित करणे.-</p>
	(१)	<p>नियम ३ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, पुढील पोटनियमात अंतर्भूत केलेल्या तरतुदीनुसार, सक्षम प्राधिकारी शासकीय कर्मचाऱ्यास एखादे पद, संवर्ग किंवा सेवा यामधील त्याच्या प्रत्यक्ष नियुक्तीच्या दिनांकापेक्षा वेगळा असा दिनांक संबंधित पदावरील नियुक्तीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून देऊ शकेल आणि असा मानीव दिनांक निर्धारित करण्यात आल्यावर, उक्त पद, संवर्ग किंवा सेवा यातील त्याचा सेवाकाल त्या दिनांकापासून सुरु झाला असे समजून त्याच्या ज्येष्ठतेची गणना केली जाईल.</p> <p>परंतु असे की, दोन किंवा अधिक व्यक्तींना एकच मानीव दिनांक निर्धारित केल्यास, अशा प्रकरणी थेट भरतीने नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्याचा ज्येष्ठताक्रम हा आयोगाच्या किंवा निवडसमितीच्या शिफारस क्रमानुसार</p>

		निश्चित करावा आणि पदोन्नतीने नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्याचा ज्येष्ठताक्रम हा, पदोन्नतीच्या पदाच्या निम्न संवर्गातील ज्येष्ठतायादीतील त्याच्या क्रमानुसार निश्चित करावा.
(२)	थेट भरती झालेल्या व्यक्तीचा ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक.-	
(अ)	<p>मूळ शिफारस यादी.- जेव्हा मूळ शिफारस यादीतील एकाच तुकडीत निवड होऊन, थेट भरती झालेल्या व्यक्ती, वेगवेगळ्या दिनांकास कामावर रुजू झाल्या असतील आणि जर प्रत्यक्षात कामावर रुजू झाल्याचे दिनांक कालानुक्रमे, नियम ३ मधील पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (I) मधील परिच्छेद (i) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निर्धारित केलेल्या त्यांच्या आपापसातील ज्येष्ठताक्रमाशी अनुरूप नसतील तर, जी सरळसेवेने नियुक्त होणारी व्यक्ती वरच्या क्रमावर असेल, पण त्याच्यापेक्षा कनिष्ठ क्रमावर असलेल्या व्यक्तीच्या नंतर कामावर रुजू झाली असेल, तर त्या व्यक्तीला कनिष्ठ क्रमावर असलेली व्यक्ती ज्या दिनांकास कामावर रुजू झाली असेल, तो दिनांक त्याच्या नियुक्तीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून दिला जाईल. मात्र, विहित मुदतीनंतर थेट नियुक्ती अनुज्ञेय नसल्यामुळे, वरचा क्रम असलेली व्यक्ती विहित मुदतीतच कामावर रुजू झाली असली पाहिजे.</p>	
(ब)	<p>प्रतिक्षाययादी.- जेव्हा प्रतिक्षाययादीतील एकाच तुकडीत निवड होऊन, थेट भरती झालेल्या व्यक्ती, वेगवेगळ्या दिनांकास कामावर रुजू झाल्या असतील आणि जर प्रत्यक्षात कामावर रुजू झाल्याचे दिनांक कालानुक्रमे, नियम ३ मधील पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (I) मधील परिच्छेद (ii) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निर्धारित केलेल्या त्यांच्या आपापसातील ज्येष्ठताक्रमाशी अनुरूप नसतील तर, जी सरळसेवेने नियुक्त होणारी व्यक्ती वरच्या क्रमावर असेल, पण त्याच्यापेक्षा कनिष्ठ क्रमावर असलेल्या व्यक्तीच्या नंतर कामावर रुजू झाली असेल, तर त्या व्यक्तीला कनिष्ठ क्रमावर असलेली व्यक्ती ज्या दिनांकास कामावर रुजू झाली असेल, तो दिनांक त्याच्या नियुक्तीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून दिला जाईल. मात्र, विहित मुदतीनंतर थेट नियुक्ती अनुज्ञेय नसल्यामुळे, वरचा क्रम असलेली व्यक्ती विहित मुदतीतच कामावर रुजू झाली असली पाहिजे.</p>	
(३)	<p>मूळ शिफारस यादी अथवा प्रतिक्षाययादीनुसार थेट भरतीसाठी निवड झालेल्या उमेदवारास, त्याच्या चारित्र्य अभिलेख्याच्या अनुषंगाने उशिराने नियुक्ती दिली असल्यास.- थेट नियुक्त उमेदवारावर गुन्हा नोंद झाल्याचे / न्यायालयीन खटला चालू असल्याचे अथवा पूर्वीच्या सेवेच्या अनुषंगाने विभागीय चौकशी चालू असल्याचे कागदपत्रांच्या आधारे आढळून आल्यास आणि चारित्र्य पडताळणी संदर्भात निर्णय घेण्याकरिता गठीत करण्यात आलेल्या समितीने, जर संबंधित उमेदवारास शासकीय सेवेत नियुक्ती देण्याचा निर्णय घेतला तर, संबंधित उमेदवार ज्या दिनांकास शासन सेवेत रुजू होईल तोच दिनांक त्याचा ज्येष्ठतेचा दिनांक राहिल आणि अशा उमेदवारास सदर नियमानुसार मानीव दिनांक म्हणून अनुज्ञेय राहणार नाही.</p>	
<p>उदाहरण.- नियम ४ च्या पोटनियम (२) व पोटनियम (३) नुसार थेट नियुक्त उमेदवारास कशाप्रकारे ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक द्यावा ही बाब अधिक स्पष्ट होण्याच्या अनुषंगाने सुलभ संदर्भासाठी सोबतच्या परिशिष्ट- दोन मधील उदाहरण पहावे.</p>		
(४)	पदोन्नत झालेल्या शासकीय कर्मचाऱ्याचा ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक.-	
(अ)	<p>जेव्हा कोणत्याही निवडसूचीप्रमाणे जे दोन किंवा अधिक शासकीय कर्मचारी कोणतेही वरचे पद, संवर्ग किंवा सेवा यातील पदोन्नतीसाठी पात्र आहेत अशांना अशी वरची पदे, संवर्ग किंवा सेवा यामध्ये पदोन्नती मिळाली असेल आणि वेगवेगळ्या दिनांकास ते पदोन्नतीच्या पदावर रुजू झाले असतील आणि जर प्रत्यक्षात रुजू झाल्याचे दिनांक कालानुक्रमे, नियम ३ मधील पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (II) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निर्धारित केलेल्या त्यांच्या आपापसातील ज्येष्ठताक्रमाशी अनुरूप नसतील तर, एखादी ज्येष्ठ व्यक्ती त्याच्यापेक्षा कनिष्ठ असलेल्या</p>	

		<p>व्यक्तीच्या नंतर कामावर रुजू झाली असेल, तर तिला, कनिष्ठ असलेली व्यक्ती ज्या दिनांकास कामावर रुजू झाली असेल, तो दिनांक त्याच्या नियुक्तीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून दिला जाईल:</p> <p>परंतु, विहित मुदतीत पदोन्नतीच्या पदावर रुजू न होण्यास, संबंधित शासकीय कर्मचारी स्वतः जबाबदार असल्याचे आढळून आल्यास, त्याची ज्येष्ठता ही तो पदोन्नतीच्या पदावर प्रत्यक्ष रुजू झाल्याच्या दिनांकानुसार निर्धारित केली जाईल.</p>
	(ब)	<p>पदोन्नत व्यक्तीचा ज्येष्ठताक्रम, नियम ३ मधील पोटनियम (२) मधील खंड (ब) मधील उपखंड (II) मधील दुसऱ्या परंतुकात तरतूद केल्याप्रमाणे फेरमांडणी करून निर्धारित केला तर त्या बाबतीत, त्यांना पदोन्नतीचा मानीव दिनांक देण्यात येईल किंवा जर आढाव्यानुसार फेरमांडणी करण्याआधीच मानीव दिनांक दिलेला असेल तर, फेरमांडणी करून निर्धारित केलेल्या त्यांच्या ज्येष्ठताक्रमांशी कालानुक्रमे अनुरूप होईल अशा तऱ्हेने सदर मानीव दिनांक सुधारीत करण्यात येतील.</p>
(५)		<p>शिस्तभंगविषयक कारवाईच्या निष्कर्षानुसार पदोन्नतीचा मानीव दिनांक देणे.- ज्या शासकीय कर्मचाऱ्याविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई चालू असल्यामुळे त्यास पदोन्नती देण्यात आलेली नाही असा कर्मचारी कालांतराने शिस्तभंगविषयक कार्यवाहीअंती निर्दोष मुक्त झाल्यास, अशा शासकीय कर्मचाऱ्याची प्रत्यक्ष पदोन्नती झाल्यावर त्याला शिस्तभंगविषयक कारवाईमुळे डावलण्यात आले नसते तर ज्या दिनांकास त्याची नियमित पदोन्नती झाली असती तो दिनांक त्याच्या नियमित पदोन्नतीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून देण्यात येईल:</p> <p>परंतु, ज्या शासकीय कर्मचाऱ्यास जाणीवपूर्वक निर्णय घेऊन शिस्तभंगविषयक कार्यवाहीच्या निर्णयाच्या अधीन राहून पदोन्नतीच्या कोट्यातील रिक्त पदावर तात्पुरती पदोन्नती देण्यात आलेली असेल व असा कर्मचारी कालांतराने शिस्तभंगविषयक कार्यवाहीअंती निर्दोष मुक्त झाल्यास, अशा शासकीय कर्मचाऱ्यास शिस्तभंगविषयक कारवाईमुळे डावलण्यात आले नसते तर ज्या दिनांकास त्याची नियमित पदोन्नती झाली असती तो दिनांक त्याच्या पदोन्नतीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून देण्यात येईल.</p>
(६)		<p>पदोन्नतीच्या वेळी खुल्या ठेवलेल्या प्रकरणी पदोन्नतीचा मानीव दिनांक देणे.- निवडसूची तयार करीत असताना जर एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्याचे प्रकरण खुले ठेवण्यात आले असेल आणि ज्या प्रयोजनास्तव प्रकरण खुले ठेवले आहे त्याचे कालांतराने निरसन झाले आणि अशा शासकीय कर्मचाऱ्याची त्यानंतर पदोन्नती झाल्यावर, जर त्याचे प्रकरण खुले ठेवले नसते तर ज्या दिनांकास त्याला नियमित पदोन्नती देय झाली असती तो दिनांक त्याला पदोन्नतीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून देण्यात येईल.</p>
(७)		<p>पदोन्नतीच्या वेळी डावलण्यात आलेल्या प्रकरणी पदोन्नतीचा मानीव दिनांक देणे.- निवडसूची तयार करीत असताना जर एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्यास डावलण्यात आले आणि त्याच्या प्रकरणाचा फेर आढावा घेताना एकतर सक्षम प्राधिकाऱ्याने स्वतः होऊन किंवा न्यायालयाने किंवा त्या संबंधात अधिकार प्रदान केलेल्या अन्य कोणत्याही प्राधिकाऱ्याने जर डावलल्याची कार्यवाही मागाहून रद्द ठरवली तर, अशा शासकीय कर्मचाऱ्यास प्रत्यक्ष पदोन्नतीच्या वेळी याप्रमाणे डावलण्यात आले नसते तर ज्या दिनांकास त्याला नियमित पदोन्नती देय झाली असती तो दिनांक त्याला पदोन्नतीचा मानीव दिनांक म्हणून नेमून देण्यात येईल.</p>
५.		<p>दरवर्षी ज्येष्ठतायादी प्रसिध्द करणे.-</p> <p>प्रत्येक सक्षम प्राधिकारी त्याच्या नियंत्रणाखालील प्रत्येक संवर्गाची, प्रतिवर्षी दिनांक १ जानेवारी रोजीची, त्या संवर्गात मागील वर्षी प्रत्यक्षात कार्यरत असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची, अंतिम ज्येष्ठतायादी, सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट ३ येथील विहित नमुन्यात, प्रसिध्द करेल. अशी कार्यवाही करताना नियम ३ मधील पोटनियम (३) मध्ये नमूद निकष विचारात घेईल. अंतिम ज्येष्ठता यादी शासकीय संकेत स्थळावर प्रसिध्द करण्यात येईल.</p> <p>नियम ४ नुसार एखाद्या शासकीय कर्मचाऱ्यास मानीव दिनांक मंजूर केल्यास, त्यानुसार अंतिम</p>

	<p>ज्येष्ठतायादीकरीता शुध्दीपत्रक तात्काळ प्रसिध्द करण्यात येईल.</p> <p>प्रत्येक वर्षी प्रत्येक संवर्गाची ज्येष्ठतायादी खालीलप्रमाणे तयार करुन प्रसिध्द करण्यात येईल:-</p>
(१)	<p>नवीन नियुक्त शासकीय कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठतायादी तयार करणे (टप्पा एक). -</p> <p>(i) प्रतिवर्षी १ जानेवारी रोजीची, मागील कॅलेंडर वर्षामध्ये (दि. १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर या कालावधीमध्ये) संबंधित संवर्गात थेट नियुक्ती किंवा नियमित अथवा तात्पुरती पदोन्नतीने नियुक्त झालेल्या शासकीय कर्मचाऱ्यांची तात्पुरती ज्येष्ठतायादी तयार करुन ती प्रसिध्द करावी.</p> <p>(ii) सदर तात्पुरती ज्येष्ठतायादी प्रसिध्द केल्याच्या दिनांकापासून १५ दिवसात संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यांकडून त्याबाबतच्या सूचना व हरकती मागविण्यात येतील . प्राप्त झालेल्या सूचना व हरकती विचारात घेऊन, त्यानंतर पुढील १५ दिवसात सदर तात्पुरती ज्येष्ठतायादी अंतिम करण्यात येईल.</p>
(२)	<p>मागील वर्षाची अंतिम ज्येष्ठतायादी अद्ययावत करणे (टप्पा दोन). -</p> <p>(i) मागील कॅलेंडर वर्षाच्या अंतिम ज्येष्ठतायादीमधील सेवानिवृत्ती, निधन, पदोन्नती, राजीनामा इ. कारणामुळे त्या संवर्गात कार्यरत नसलेल्या शासकीय कर्मचाऱ्यांची नावे वगळून ती सुधारीत करावी. [नियम ३(३)(क) नुसार तदर्थ पदोन्नती दिलेल्या कर्मचाऱ्यांचे नाव वगळण्यात येऊ नये.]</p> <p>(ii) मागील कॅलेंडर वर्षाच्या अंतिम ज्येष्ठतायादीबाबत नियम ४ नुसार शासकीय कर्मचाऱ्यास मानीव दिनांक मंजूर केल्याबाबतचे शुध्दीपत्रक प्रसिध्द केले असल्यास, मागील वर्षाची अंतिम ज्येष्ठतायादी अद्ययावत करताना सदर शुध्दीपत्रक विचारात घेण्यात येईल आणि त्यानुसार संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यास योग्य तो ज्येष्ठतेचा क्रमांक निर्धारित करण्यात येईल.</p>
(३)	<p>चालू वर्षाची अंतिम ज्येष्ठतायादी तयार करणे (टप्पा तीन). -</p> <p>सदर नियमातील पोटनियम (२) नुसार मागील वर्षाची सुधारीत ज्येष्ठतायादी व सदर नियमातील पोटनियम (१) नुसार नवीन नियुक्त शासकीय कर्मचाऱ्यांची तयार केलेली अंतिम ज्येष्ठतायादी या दोन्ही एकत्रित करण्यात येईल आणि त्यानुसार चालू वर्षाच्या दि.१ जानेवारी रोजीची स्थिती दर्शविणारी अंतिम ज्येष्ठतायादी प्रसिध्द करण्यात येईल.</p>
	<p>उदाहरण.- नियम ५ नुसार ज्येष्ठतायादी तयार करण्याची बाब अधिक स्पष्ट होण्याच्या अनुषंगाने सुलभ संदर्भासाठी सोबतच्या परिशिष्ट- चार मधील उदाहरण अवलोकन करावे.</p>
६.	<p>सेवाविषयक इतर नियमातील तरतूदीच्या अनुषंगाने ज्येष्ठता सुधारीत करणे.-</p> <p>शासकीय सेवेतील काही अनिवार्य अशा सेवाविषयक बाबींच्या पूर्ततेच्या अनुषंगाने (उदा. विभागीय परीक्षा, परिविक्षाधीन कालावधी, विभागीय चौकशी इ.) संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवाज्येष्ठतेच्या स्थानातील बदलाबाबत कोणत्याही नियमांद्वारे विवक्षितरित्या तरतूद विहित करण्यात आली असेल तर, अशावेळी संबंधित नियमातील तरतूदीनुसार ज्येष्ठतेचा दिनांक व क्रमांक नव्याने सुधारीत करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल:</p> <p>परंतु यापुढे कोणत्याही सेवाविषयक नियमात ज्येष्ठतेच्या अनुषंगाने विवक्षित तरतूद विहित करण्यापूर्वी त्यास सामान्य प्रशासन विभागाची सहमती घेण्यात येईल.</p>
७.	<p>अर्थ विवरण करण्याचा अधिकार.- या नियमातील तरतूदीचे अर्थविवरण करण्याचा अधिकार शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागास राहिल.</p>
८.	<p>नियम शिथिल करण्याचा अधिकार.- पूर्वगामी नियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, या नियमापैकी कोणत्याही नियमाची अंमलबजावणी केल्यामुळे कोणत्याही शासकीय कर्मचाऱ्यास अथवा शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वर्गास गैरवाजवी तोशीस सोसावी लागत आहे किंवा सोसावी लागण्याचा संभव आहे अथवा लोकहिताच्या दृष्टीने नियम शिथिल करणे आवश्यक आहे, असे शासनाचे मत असेल तर त्याबाबतची कारणे लेखी नमूद करुन त्या कारणास्तव</p>

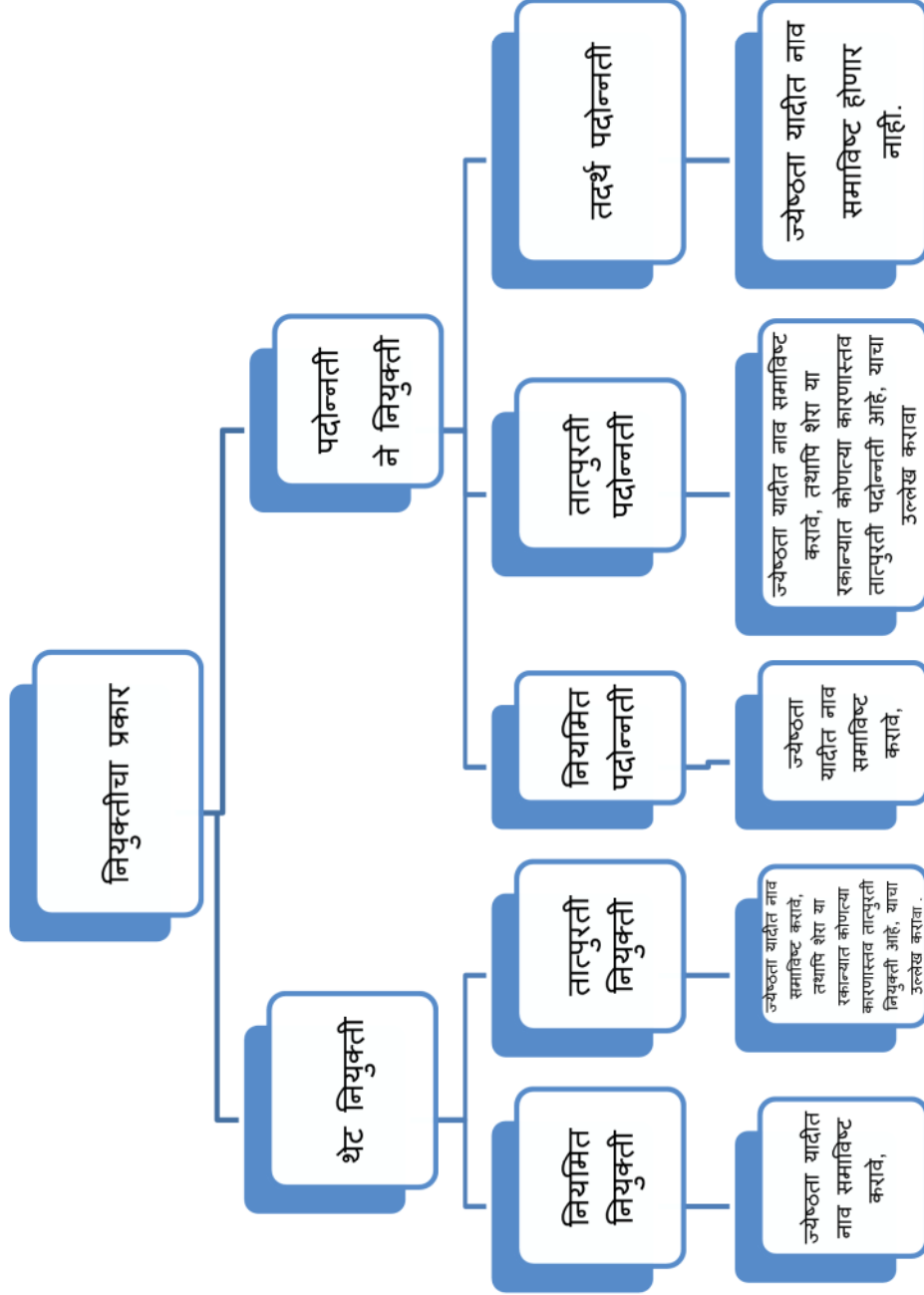
<p>अशा शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत किंवा अशा शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वर्गाच्या बाबतीत आदेशाद्वारे असे निर्देशित करू शकेल की, अशा तरतुदी अशा आदेशात विनिर्दिष्ट करण्यात येईल त्याप्रमाणे, पण त्यांच्या आशयाला बाधा आणणार नाहीत अशा फेरबदलांसह अशा शासकीय कर्मचाऱ्याला किंवा शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वर्गाला लागू होतील:</p> <p>परंतु, अशा शासकीय कर्मचाऱ्यांचे किंवा शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वर्गाचे प्रकरण न्यायोचित रीतीने हाताळता यावे आणि या नियमांत तरतूद केलेल्या स्वरूपाचे लाभ प्रदान करता यावेत यासाठीच फक्त याप्रमाणे नियम शिथिल करता येतील किंवा निदेश देता येईल.</p>

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

गीता कुलकर्णी,
शासनाचे उपसचिव.

परिशिष्ट एक

नियम ३ च्या पोटनियम (३) च्या अनुषंगाने ज्येष्ठतासूचीत नाव समाविष्ट करण्याच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.

परिशिष्ट दोन

नियम ४ च्या पोटनियम (२) व (३) नुसार ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक देण्यासंदर्भातील उदाहरण

उदाहरण क्र.(१) - नियम ४ च्या पोटनियम (२) मधील खंड (अ) - मूळ शिफारस यादी

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने दि.१ फेब्रुवारी २०१९ च्या शिफारस पत्रान्वये "क्ष" या पदासाठी १६ उमेदवारांची मूळ शिफारस यादी शासनास पाठविली. सदर उमेदवारांना ३० दिवसात रुजू होण्याचे आदेश दि.१ मार्च २०१९ रोजी निर्गमित करण्यात आले. १६ उमेदवारांपैकी जे उमेदवार ३० दिवसांच्या विहित मुदतीत किंवा ३० दिवसांच्या आत सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडे मुदतवाढीसाठी अर्ज केल्यानुसार सक्षम प्राधिकाऱ्याने वाढवून दिलेल्या एक/ दोन महिन्यात पुढील निरनिराळ्या तारखांना शासन सेवेत रुजू झाले आहेत. त्यानुसार सदर उमेदवारांच्या ज्येष्ठतेकरीता पुढीलप्रमाणे मानीव दिनांक देण्यात येईल.

उमेदवारांचा शिफारस यादीतील क्रम (१)	उमेदवाराचे नाव (२)	नियम ३ (२) (अ) नुसार शासन सेवेत प्रत्यक्ष रुजू झाल्याचा दिनांक (३)	नियम ४(२) (अ) नुसार ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक (४)
(१)	क	दि.२९.३.२०१९	दि.३.३.२०१९(यादीतील क्रमांक २ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(२)	ख	दि. ३.३.२०१९	दि.३.३.२०१९ (मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.)
(३)	ग	उमेदवार ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० मार्च २०१९ पर्यंत रुजू झाला नाही अथवा रुजू होण्यास मुदतवाढीसाठी अर्ज केला नाही.	त्यामुळे नियुक्ती अनुज्ञेय नसल्यामुळे ज्येष्ठतायादीत स्थान देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
(४)	घ	सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडे ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० मार्च २०१९ पूर्वी संयुक्तीक कारणास्तव मुदतवाढीचा अर्ज केला आहे व सक्षम प्राधिकाऱ्याने १ महिन्याची मुदतवाढ देण्यात येत असल्याचे कळविल्याने, दि. ३०.४.२०१९ रोजी रुजू झाला आहे.	दि.७.३.२०१९ (यादीतील क्रमांक ६ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(५)	च	दि.१०.३.२०१९	दि.७.३.२०१९ (यादीतील क्रमांक ६ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(६)	छ	दि.७.३.२०१९	दि.७.३.२०१९ (मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.)
(७)	ज	सदर उमेदवार अगोदरच केंद्र शासनाच्या सेवेत कार्यरत असून सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडे संयुक्तीक कारणास्तव ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० मार्च २०१९ पूर्वी मुदतवाढीचा अर्ज केला आहे आणि सक्षम	दि.१९.३.२०१९ (यादीतील क्रमांक १२ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)

		प्राधिकाऱ्याने २ महिन्यांची मुदतवाढ देत असल्याचे कळविले असून, त्यानुसार संबंधित उमेदवार दि. १५.५.२०१९ रोजी रुजू झाला आहे.	
(८)	झ	उमेदवार ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० मार्च २०१९ पर्यंत रुजू झाला नाही अथवा रुजू होण्यास मुदतवाढीसाठी अर्ज केला नाही.	त्यामुळे नियुक्ती अनुज्ञेय नसल्यामुळे ज्येष्ठतायादीत स्थान देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
(९)	त	दि.२९.३.२०१९	दि.१९.३.२०१९ (यादीतील क्रमांक १२ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(१०)	थ	दि.२०.३.२०१९	दि.१९.३.२०१९ (यादीतील क्रमांक १२ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(११)	द	उमेदवार ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० मार्च २०१९ पर्यंत रुजू झाला नाही अथवा रुजू होण्यास मुदतवाढीसाठी अर्ज केला नाही.	त्यामुळे नियुक्ती अनुज्ञेय नसल्यामुळे ज्येष्ठतायादीत स्थान देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
(१२)	ध	दि.१९.३.२०१९	दि.१९.३.२०१९ (मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.)
(१३)	न	दि.२४.३.२०१९	दि.२४.३.२०१९
(१४)	ट	उमेदवार ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० मार्च २०१९ पर्यंत रुजू झाला नाही अथवा रुजू होण्यास मुदतवाढीसाठी अर्ज केला नाही.	त्यामुळे नियुक्ती अनुज्ञेय नसल्यामुळे ज्येष्ठतायादीत स्थान देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
(१५)	ठ	सदर उमेदवारास साक्षांकन नमुन्यातील माहितीनुसार त्याचे चारित्र्य सदोष असल्यामुळे मूळ शिफारसयादीतील अन्य उमेदवारांसोबत नियुक्ती दिली नाही आणि चारित्र्य पडताळणी समितीसमोर त्याचे प्रकरण सादर केले आहे.	त्यामुळे मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. (उदाहरण क्र. (३) पहावे.)
(१६)	ड	दि.३०.३.२०१९	दि.३०.३.२०१९ (मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.)

उदाहरण क्र.(२)- नियम ४ च्या पोटनियम (२) मधील खंड (ब)- प्रतिक्षा यादी

वरील उदाहरणातील मूळ शिफारस यादीतील अनुक्रमांक ३,८,११,१४ येथील उमेदवार ३० दिवसांच्या मुदतीत शासकीय सेवेत रुजू झाले नाहीत अथवा सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे मुदतवाढीसाठी अर्ज केला नाही. त्यामुळे अशा प्रकरणी सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी मूळ शिफारस यादीतील त्या चार उमेदवारांऐवजी प्रतिक्षयादीतील उमेवारांची आयोगाकडे मागणी केली व त्यानुसार आयोगाने दि.१२ जून,२०१९ च्या पत्रान्वये त्या चार पदांसाठी ४ उमेदवारांची प्रतिक्षयादी शासनास पाठविली. त्यानुसार सदर उमेदवारांना ३० दिवसात रुजू होण्याकरीता आदेश दि.१ जुलै २०१९ रोजी निर्गमित करण्यात आले. त्यानुसार प्रतिक्षयादीतील ४ उमेदवार पुढील निरनिराळ्या तारखांना शासन सेवेत रुजू झाले आहेत. त्यानुसार सदर उमेदवारांच्या ज्येष्ठतेकरीता पुढीलप्रमाणे मानीव दिनांक देण्यात येईल.

उमेदवारांचा प्रतिक्षा यादीतील शिफारस क्रम	उमेदवाराचे नाव	नियम ३ (२) (अ) नुसार शासन सेवेत प्रत्यक्ष रुजू झाल्याचा दिनांक	नियम ४ (२) (ब) नुसार ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(१)	प	दि.६.७.२०१९	दि.६.७.२०१९(मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.)
(२)	फ	सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे ३० दिवसात म्हणजेच दि.३० जुलै २०१९ पूर्वी संयुक्तीक कारणास्तव मुदतवाढीचा अर्ज केला असून सक्षम प्राधिकाऱ्याने १ महिन्याची मुदतवाढ देण्यात येत असल्याचे कळविल्याने, दि. ३०.८.२०१९ रोजी रुजू झाला आहे.	दि.१५.७.२०१९ (प्रतिक्षयादीतील क्रमांक ४ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(३)	ब	दि.१८.७.२०१९	दि.१५.७.२०१९ (प्रतिक्षयादीतील क्रमांक ४ येथील उमेदवार आधी रुजू झाल्याने त्याचा दिनांक)
(४)	भ	दि.१५.७.२०१९	दि.१५.७.२०१९(मानीव दिनांक देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.)

उदाहरण क्र.(३) - नियम ४ च्या पोटनियम (३) नुसार चारित्र्य पडताळणी समितीच्या निर्णयानुसार नियुक्ती दिली असल्यास -

वरील उदाहरण क्र. (१) मधील मूळ शिफारस यादीतील अनुक्रमांक १५ येथील उमेदवाराच्या साक्षांकन नमुन्यातील माहितीनुसार चारित्र्य सदोष असल्यामुळे मूळ शिफारसयादीतील अन्य उमेदवारांसोबत नियुक्ती न देता, चारित्र्य पडताळणी समितीसमोर प्रकरण सादर केल्यानंतर, चारित्र्य पडताळणी समितीच्या निर्णयानुसार त्यास कालांतराने दि.२०.१.२०२० रोजी नियुक्ती दिली असल्यास व त्यानुसार शासन सेवेत तो प्रत्यक्षात दि.२४.१.२०२० रोजी रुजू झाला असल्यास, नियम ४ च्या पोटनियम (३) नुसार संबंधित उमेदवाराचा रुजू दिनांक हाच त्याचा ज्येष्ठतेचा दिनांक म्हणून निर्धारित करावा. सदर प्रकरणी मानीव दिनांक अनुज्ञेय राहणार नाही.

उमेदवारांचा मूळ शिफारस यादीतील क्रम	उमेदवाराचे नाव	नियम ३ (२) (अ) नुसार शासन सेवेत प्रत्यक्ष रुजू झाल्याचा दिनांक	ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक
(१५)	ठ	दि.२४.१.२०२०	दि.२४.१.२०२० (मानीव दिनांक अनुज्ञेय नाही.)

उदाहरण क्र.(३) बाबतची टीप.- समितीच्या एकाच बैठकीत जर एकाच शिफारस यादीतील एकापेक्षा अधिक उमेदवारांना अशाप्रकारे नियुक्ती देण्याचा निर्णय घेण्यात आला तर त्यांची आपापसातील ज्येष्ठता ही त्यांच्या शिफारस यादीतील शिफारसक्रमानुसार राहिल.

परिशिष्ट तीन

दरवर्षी ज्येष्ठता यादी प्रसिध्द करण्याचा विहित नमुना (नियम ५)

१.संवर्गचे नाव-*

२. वेतनश्रेणी-

३. दि.१ जानेवारी-----रोजीची अंतिम ज्येष्ठतासूची (**दि.१.१.१.-----ते ३१.१२.----- या कालावधीत कार्यरत कर्मचाऱ्यांची)

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार-अ, जून २२, २०२१/आषाढ १, शके १९४३

नियम ३ (२) (ब) नुसार ज्येष्ठता क्रमांक	शासकीय कर्मचाऱ्याचे नाव	\$ संबंधित पदावरील नियुक्तीचा मार्ग	जन्म दिनांक++ (दिनांक- महिना-वर्ष)	# प्रवर्ग	नियम ३ (२)(अ) नुसार संवर्गात प्रत्यक्ष रुजू दिनांक	## ज्येष्ठतेचा दिनांक	सेवानिवृत्तीचा दिनांक (दिनांक- महिना-वर्ष)	शैक्षणिक अर्हता (ज्या पदांसाठी आवश्यक आहे तेथेच हा रकाना अंतर्भूत करावा.)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१.									
२.									
३.									
४.									
५.									

टीप- संगणकीयकरणाच्या दृष्टीने एकवाक्यता राहवी म्हणून ज्येष्ठतासूची संगणकावर Excel मध्ये तयार करण्यात यावी . शक्य असेल तेथे Drop down box चा वापर करावा.

(1) * - ज्या संवर्गाची ज्येष्ठतायादी प्रसिध्द करावयाची आहे त्या संवर्गाचे नाव.

(2) ** - प्रतिवर्षी दिनांक १ जानेवारी रोजी, त्या संवर्गात मागील वर्षी प्रत्यक्षात कार्यरत असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची, अंतिम ज्येष्ठतायादी तयार करावयाची असल्यामुळे जर अंतिम ज्येष्ठतायादी ही दिनांक १ जानेवारी २०२० रोजीची असेल तर, मागील वर्षी प्रत्यक्षात कार्यरत असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची म्हणजे दि. १.१.२०१९ ते दि. ३१.१२.२०१९ हा कालावधी नमूद करणे अपेक्षित आहे.

(3) \$ - नियुक्तीचा मार्ग पुढीलप्रमाणे नमूद करावा.

१. थेट नियुक्ती	(अ) सरळसेवा
	(ब) अनुकेपा
	(क) अत्युच्च गुणवत्ताधारक खेळाडू
	(ड) शासनाच्या वेळोवेळी निश्चित केलेल्या धोरणानुसार थेट नियुक्ती केली असल्यास त्या विशिष्ट धोरणाचे नाव संक्षिप्तपणे नमूद करावे.
२. पदोन्नती	(अ) नियमित पदोन्नती
	(ब) तात्पुरती पदोन्नती
३. निवडीने	मर्यादित विभागीय परीक्षा

(4) ++ - जन्मदिनांक हा दिनांक-महिना-वर्ष उदा. ०१-०३-२०१९ या पध्दतीने नमूद करावा.

(5) # - प्रवर्ग- (१) खुला / इ.मा.व/ अ.जा. /अ.ज. /वि.जा.अ. / म.ज.ब / म.ज.क / म.ज.ड / वि.मा.प्र. इत्यादी

(२) तसेच, जर नियुक्तीनंतर प्रवर्ग बदलला असल्यास त्यांचा दिनांकही नमूद करावा. उदाहरणार्थ

(i) सेवेत खुल्या प्रवर्गातून नियुक्ती झाली असून काही कालावधीनंतर मागास प्रवर्गाचा दावा सादर केला आहे व त्या प्रवर्गाचे वैध प्रमाणपत्र प्राप्त झाले आहे.

(ii) सेवेत सर्वसाधारण (non-handicapped) घटकतून नियुक्ती झाली असेल व काही कालावधीनंतर अपंगत्वाचे वैध प्रमाणपत्र सादर केले असेल तर

वरील (i) व (ii) येथील प्रकरणी ज्या दिनांकास मागास प्रवर्गाचा दावा/अपंगत्वाचे वैध प्रमाणपत्र सादर केले असेल तो दिनांक नमूद करावा.

(6) ## - नियम ४ (२) व नियम ४ (४ ते ७) नुसार ज्येष्ठतेचा मानीव दिनांक हाच ज्येष्ठतेचा दिनांक राहिल.

(7) @ - ज्या पदासाठीची ज्येष्ठतायादी तयार करण्यात येत आहे, त्या पदावरून वरिष्ठ पदावर पदोन्नतीसाठी जर विशिष्ट शैक्षणिक अर्हता आवश्यक असून, त्यानुसार सदर ज्येष्ठतायादीतील कर्मचारी शैक्षणिक अर्हतेनुसार वरिष्ठ पदासाठी पात्र किंवा अपात्र ठरत असल्यास, अशा प्रकरणी ज्येष्ठतायादीमध्ये शैक्षणिक अर्हतेचा रकाना स्वतंत्रपणे अंतर्भूत करून कर्मचाऱ्याची अद्ययावत शैक्षणिक अर्हता नमूद करावी. अन्यथा सदर रकाना आवश्यक नाही.

(8) * टीप- शेरा या रकान्यात खालील बाबींची नोंद घ्यावी-

- (i) ज्या कारणास्तव तात्पुरती नियुक्ती/ तात्पुरती पदोन्नती दिली आहे, त्याबाबतचा स्पष्ट उल्लेख संबंधित कर्मचाऱ्याच्या नावासमोर शेरा या रकान्यात करण्यात यावा. उदा. न्यायालयीन प्रकरणाच्या अधीन, जातवैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याच्या अधीन, परिविक्षाधीन कालावधी पूर्ण करण्याच्या अधीन, विभागीय चौकशीच्या अधीन इ.
- (ii) निवडश्रेणी मध्ये पदोन्नत अधिकारी असल्यास त्याबाबत शेऱ्यामध्ये उल्लेख करावा. [उदा. उपजिल्हाधिकारी (निवडश्रेणी), मुख्याधिकारी (निवडश्रेणी) इ.]
- (iii) सदर अंतिम ज्येष्ठता यादी ही मागील कॅलेंडर वर्षातील कार्यरत कर्मचाऱ्यांची असल्यामुळे त्यापैकी जे कर्मचारी मागील कॅलेंडर वर्षातच पदोन्नत/ सेवानिवृत्त/स्वेच्छासेवानिवृत्त/ मयत झाले असल्यास/ठावठिकाणा नसल्यास, त्याची स्पष्ट नोंद त्याच्या नावासमोर शेरा या रकान्यात घेण्यात यावी.

परिशिष्ट चार

नियम ५ नुसार ज्येष्ठतायादी तयार करण्याबाबतचे उदाहरण

"क्ष" संवर्गातील शासकीय कर्मचाऱ्यांची दि.१.१.२०२० रोजीची स्थिती दर्शविणारी अंतिम ज्येष्ठतायादी तयार करताना खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.

१)	नवीन नियुक्त शासकीय कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठतायादी तयार करणे (टप्पा एक) -
(i)	दि.१.१.२०१९ ते दि.३१.१२.२०१९ या वर्षात थेट नियुक्तीने व नियमित/तात्पुरत्या पदोन्नतीने एकूण २५ कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती झाली असल्यास, या २५ कर्मचाऱ्यांची दि.१.१.२०२० रोजीची स्थिती दर्शविणारी तात्पुरती ज्येष्ठतासूची प्रसिध्द करण्यात येईल.
(ii)	सदर तात्पुरती ज्येष्ठतायादी प्रसिध्द केल्याच्या दिनांकापासून १५ दिवसात या यादीतील संबंधित २५ कर्मचाऱ्यांकडून हरकती व सूचना मागवाव्यात. त्यानंतर १५ दिवसात ज्या कर्मचाऱ्यांच्या हरकती व सूचना प्राप्त झाल्या असतील त्यांचे निराकरण करून, संबंधितांना त्याबाबत अवगत करून, सदरहू तात्पुरती यादी अंतिम करण्यात येईल.
२)	मागील वर्षाची अंतिम ज्येष्ठतायादी अद्ययावत करणे (टप्पा दोन) - जर दि.१.१.२०१९ रोजीच्या (म्हणजे मागील कॅलेंडर वर्ष) अंतिम ज्येष्ठतायादीत १२५ शासकीय कर्मचारी समाविष्ट असतील आणि जर ३ शासकीय कर्मचाऱ्यांना नियम ४ प्रमाणे मानीव दिनांक देण्याचे शुध्दीपत्रक निर्गमित झाले असल्यास, अंतिम ज्येष्ठतायादी व मानीव दिनांकाबाबतचे शुध्दीपत्रक विचारात घेऊन, खालीलप्रमाणे ज्येष्ठतायादी अद्ययावत करण्यात येईल.
(i)	दि.१.१.२०१९ रोजीच्या अंतिम ज्येष्ठतायादीमधील १० कर्मचारी दि.१.१.२०१८ ते दि.३१.१२.२०१८ या कालावधीत सेवानिवृत्त किंवा स्वेच्छानिवृत्त किंवा मयत किंवा पदोन्नत (नियमित किंवा तात्पुरती) झाले अथवा त्यांनी राजीनामा दिला असेल तर अशा १० कर्मचाऱ्यांची नावे ज्येष्ठतायादीतून वगळण्यात येतील. [नियम ३(३)(क) नुसार तदर्थ पदोन्नती दिलेल्या कर्मचाऱ्यांची नावे वगळण्यात येऊ नयेत.]
(ii)	ज्या तीन शासकीय कर्मचाऱ्यांना शुध्दीपत्रकान्वये मानीव दिनांक देण्यात आलेले आहेत त्यांचा विचार करावा आणि मागील वर्षाची अंतिम ज्येष्ठतायादी अद्ययावत करताना सदर ३ कर्मचाऱ्यांना योग्य तो ज्येष्ठताक्रम देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.
(iii)	अशा प्रकारे १२५ शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या अंतिम ज्येष्ठतायादीतून १० कर्मचाऱ्यांना वगळून व मानीव दिनांक प्राप्त ३ कर्मचाऱ्यांचा समावेश करून एकूण ११८ शासकीय कर्मचाऱ्यांची अद्ययावत ज्येष्ठतायादी तयार होईल. त्यानुसार ११८ कर्मचाऱ्यांना कालानुक्रमे नवीन ज्येष्ठताक्रमांक निर्धारित करावा.
३)	दिनांक १.१.२०२० रोजीची अंतिम ज्येष्ठतायादी तयार करणे (टप्पा तीन) - टप्पा क्रमांक दोन नुसार तयार केलेल्या ११८ शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या ज्येष्ठतायादीच्या शेवटच्या ज्येष्ठताक्रमाकानंतर टप्पा क्रमांक एक नुसार तयार केलेली २५ शासकीय कर्मचाऱ्यांची अंतिम ज्येष्ठतायादी ठेवण्यात येईल आणि त्यांना पुढील ११९ ते १४३ असे ज्येष्ठताक्रमांक देण्यात येतील आणि अशाप्रकारे प्रत्यक्ष कार्यरत असणाऱ्या एकूण १४३ कर्मचाऱ्यांची दि.१.१.२०२० रोजीची स्थिती दर्शविणारी अंतिम ज्येष्ठतायादी म्हणून प्रसिध्द करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

गीता कुलकर्णी,
शासनाचे उप सचिव.

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032, dated the 21st June 2021

NOTIFICATION

CONSTITUTION OF INDIA.

No.SRV-2016/CR281/XII.—In exercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India and in supersession of the Maharashtra Civil Services (Regulation of Seniority) Rules, 1982 and all other orders or instruments issued in this behalf, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules, namely:-	
1.	Short title, commencement and application.-
	(1) Short title- These rules may be called the Maharashtra Civil Services (Regulation of Seniority) Rules, 2021.
	(2) Commencement and application.- These rules shall come into force on 21st June 2021 and seniority of Government servants in all posts, cadres and services under the rules making control of the State Government shall thereafter be regulated in accordance with the provisions of these rules: Provided that, where any separate rules or orders are prescribed for regulating seniority in any particular post, cadre or service, the seniority of holders of such posts or the members of such cadre or service shall be regulated in accordance with such separate rules or orders.
	(3) These rules shall apply to all the State Government servants of the State of Maharashtra.
2.	Definitions.-
	(1) In these rules, unless the context otherwise requires,-
(a)	" Ad-hoc Promotion " means the promotion granted after getting final approval to the <i>Ad-hoc</i> Select List;
(b)	" Ad-hoc Select List " means the select list prepared to give <i>Ad-hoc</i> promotion, as an emergency administrative requirement in following circumstances – (i) on vacant posts to be filled in by nomination within the limit of vacant posts for which the requisition is sent to the Commission or the Selection Committee; or (ii) on the post which is lying vacant for more than one year due to the Government Servant serving on that post is on deputation;
(c)	" batch " means the list sent by the Commission or Selection Committee to the appointing authority by a single recommendation letter in proportion to the number of posts requisitioned for direct recruitment or nomination to make appointment on that post, cadre or service . <i>Explanation.-</i> Recommendation made by a single recommendation letter shall be treated as one batch and recommendation made by an another recommendation letter shall be treated as second batch;
(d)	" Competent Authority " means an authority competent to make appointment to any post, cadre or service;
(e)	" Commission " means the Maharashtra Public Service Commission

(f)	<p>" Continuous service", in relation to any post, cadre or service means service continuously rendered by a person in that post, cadre or service or in any higher post, cadre or service, without interruption by way of reversion to a lower post, cadre or service:</p> <p>Provided that, where a person is continuously officiating in a post, cadre or service from a deemed date of appointment under the provisions of these rules, such person shall be deemed to have rendered continuous service with effect from such deemed date;</p>
(g)	<p>"deemed date" means the date assigned to a Government Servant in accordance with the provisions of rule 4;</p>
(h)	<p>"direct recruit" means a person appointed by nomination or direct recruitment by the Competent Authority in accordance with the provisions of the relevant recruitment rules prescribed for that post, cadre or service, by following the due procedure;</p>
(i)	<p>"fortuitous appointment" means a temporary appointment made pending a regular appointment in accordance with the provisions of the relevant recruitment rules;</p>
(j)	<p>"Government" means the Government of Maharashtra;</p>
(k)	<p>"Government Servant" means a person who is appointed to any Civil Service or post in connection with the affairs of the State and includes such Government servants, whose services are temporarily placed at the disposal of any other State Government or the Government in India or a company or a corporation owned or controlled by the Government, or a local authority or any other authority, notwithstanding that his salary is drawn from sources other than the Consolidated Fund of the State.</p> <p><i>Explanation.</i>- Servant, whose salary is drawn from other than the Consolidated Fund of the Central Government or the State Government but, by way of permanent Grant-in-Aid provided by the Central Government or the State Government or whose appointing authority is not the State Government shall not be treated as Government Servant;</p>
(l)	<p>"Original Recommendation List" means the list of candidates in accordance with the merit forwarded by a single recommendation letter by the Commission or the Selection Committee in proportion to the number of posts requisitioned;</p>
(m)	<p>"prescribed time-limit" means a period fixed for joining in Government service as stated below,-</p> <p>(i) within the period of thirty days of issuance of appointment order of direct recruit or issuance of promotional order of promotee by competent authority, as the case may be; or</p> <p>(ii) if a direct recruit person, apply to the Competent Authority for getting extension for joining, within the thirty days of date of issuance of appointment letter, then,</p> <p>(1) the Competent Authority may grant an extended time limit up to one month and the direct recruit person joins within such extended period of one month; or</p> <p>(2) if such person is already in the service of the Central Government or the State Government and he is appointed in the State Government service by direct recruitment by making prior application through a prescribed channel, the Competent Authority may grant an extended time limit up to two months and he joins within such extended period of two months; or</p>

	(iii) if a promotee Government Servant, applies to the Competent Authority for getting extension for joining, within the thirty days of date of issuance of promotion order, then the Competent Authority may grant an extended time limit up to one month, and he joins within such extended period of one month;
(n)	"promotee" means, in relation to any post, cadre or service, a Government Servant appointed thereto by promotion from a lower post, cadre or service;
(o)	"regular promotion" means a promotion granted after getting a final approval to the Regular Select List;
(p)	"Regular Select List" means a Select List prepared for actual vacant posts, as well as probable vacant posts in the respective year of the Select List against the quota of promotion in accordance with the provisions of relevant recruitment rules;
(q)	"Schedule" means <i>Schedule</i> appended to these rules;
(r)	"Select List" means the list of persons selected for the promotion from a lower post, cadre or service to the higher post, cadre or service prepared in accordance with the rules or guidelines made in this behalf;
(s)	"Selection Committee" means a committee constituted from time to time by the Government for the purpose of selection of candidates for recruitment in the Government Service;
(t)	"Temporary Promotion" means the Temporary Promotion granted to the Government Servant whose name is included in the Regular Select List subject to the sub-judice matter or temporary seniority list or any other reasons ;
(u)	"undue hardship" means unforeseen or unmerited hardship to an extent not contemplated when these rules were framed and does not cover any ordinary hardship or inconvenience which normally arise.
(v)	"Waiting List" means a separate list of next eligible and meritorious candidates prepared by the Commission or the Selection Committee, other than the Original Recommendation List.
	(2) Words and expressions used but not defined in these rules shall have the same meanings respectively assigned to them in the Maharashtra Civil Service (General Conditions of Services) Rules, 1981.
3.	General principles of seniority.—
(1)	Determination of seniority of Government Servant according to his length of continuous service. — Subject to the other provisions of these rules, the seniority of a Government Servant in any post, cadre or service shall ordinarily be determined according to the length of his continuous service therein: Provided that, for the purpose of computing such service, any period of absence from the post, cadre or service due to leave or deputation or training or otherwise or on foreign service or temporary officiation in any other post shall be taken into account, if the Competent Authority certifies that the Government Servant concerned would have continued in the said post, cadre or service during such period, had he not proceeded on leave or

	<p>deputation or training or otherwise or on foreign service or been appointed temporarily to such other post:</p> <p>Provided further that, the service, if any, rendered by the Government Servant as a result of a fortuitous appointment, except in case where the Competent Authority certifies that it was not expedient or possible or practicable to make regular appointment strictly in accordance with the ratio of recruitment as prescribed in the relevant recruitment rules with the brief reasons recorded therefor, shall be excluded in computing the length of service and for the purposes of seniority he shall be deemed to have been appointed to the post or in the cadre or service on the date on which his regular appointment is made in accordance with the provisions of the relevant recruitment rules:</p> <p>Provided also that, in accordance with the provisions made regarding permanent absorption, if any Government servant, on his own request, is permanently absorbed in another post, cadre or service governed by another appointing authority, other than the post, cadre or service governed by original appointing authority, then earlier service of such Government Servant shall not be reckoned as a continuous service for the purpose of seniority in the absorbed post, cadre or service. The seniority of such Government Servant shall be determined on the date from which he is appointed by absorption to the another post, cadre or service:</p> <p>Provided also that, if any Government Servant is re-appointed to the original post in accordance with the provisions of lien made in the Maharashtra Civil Services (General Conditions of Services) Rules, 1981, then his seniority shall be determined from the date of re-joining to the original post in the Government Service. Such Government Servant shall not be eligible for getting any benefits of seniority on account of his previous service to the original post:</p> <p>Provided also that, if any Government Servant who has been rendered surplus, after a review of the Government, is appointed by redeployment on equivalent post or cadre or service, then the service of such Government Servant shall not be reckoned as a continuous service for the purpose of seniority on such post or cadre. The seniority of such Government Servant shall be determined on the date from which he is appointed by redeployment to another equivalent post or cadre or service.</p>						
(2)	<p><i>Determination of date of seniority and seniority number.-</i></p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="231 1489 327 1848">(a)</td> <td data-bbox="327 1489 1463 1848"> <p><i>Date of seniority-</i> Subject to the other provisions of these rules, the date of seniority of a person who has been appointed to any post, cadre or service, either by direct recruitment through Original Recommendation List or Waiting List or regular/temporary promotion through regular select list, shall be determined from his actual date of joining in the Government Service:</p> <p>Provided that, the date of vacancy of respective post shall not be admissible as a date of seniority.</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="231 1848 327 2038">(b)</td> <td data-bbox="327 1848 1463 2038"> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="327 1848 422 2038">(I)</td> <td data-bbox="422 1848 1463 2038"> <p><i>Seniority number of a person who has been appointed through direct recruitment.-</i> Notwithstanding anything contained in sub rule (1) and clause (a) of sub rule (2),-</p> <p>(i) if the person who has been recruited directly by selection in the same</p> </td> </tr> </table> </td> </tr> </table>	(a)	<p><i>Date of seniority-</i> Subject to the other provisions of these rules, the date of seniority of a person who has been appointed to any post, cadre or service, either by direct recruitment through Original Recommendation List or Waiting List or regular/temporary promotion through regular select list, shall be determined from his actual date of joining in the Government Service:</p> <p>Provided that, the date of vacancy of respective post shall not be admissible as a date of seniority.</p>	(b)	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="327 1848 422 2038">(I)</td> <td data-bbox="422 1848 1463 2038"> <p><i>Seniority number of a person who has been appointed through direct recruitment.-</i> Notwithstanding anything contained in sub rule (1) and clause (a) of sub rule (2),-</p> <p>(i) if the person who has been recruited directly by selection in the same</p> </td> </tr> </table>	(I)	<p><i>Seniority number of a person who has been appointed through direct recruitment.-</i> Notwithstanding anything contained in sub rule (1) and clause (a) of sub rule (2),-</p> <p>(i) if the person who has been recruited directly by selection in the same</p>
(a)	<p><i>Date of seniority-</i> Subject to the other provisions of these rules, the date of seniority of a person who has been appointed to any post, cadre or service, either by direct recruitment through Original Recommendation List or Waiting List or regular/temporary promotion through regular select list, shall be determined from his actual date of joining in the Government Service:</p> <p>Provided that, the date of vacancy of respective post shall not be admissible as a date of seniority.</p>						
(b)	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="327 1848 422 2038">(I)</td> <td data-bbox="422 1848 1463 2038"> <p><i>Seniority number of a person who has been appointed through direct recruitment.-</i> Notwithstanding anything contained in sub rule (1) and clause (a) of sub rule (2),-</p> <p>(i) if the person who has been recruited directly by selection in the same</p> </td> </tr> </table>	(I)	<p><i>Seniority number of a person who has been appointed through direct recruitment.-</i> Notwithstanding anything contained in sub rule (1) and clause (a) of sub rule (2),-</p> <p>(i) if the person who has been recruited directly by selection in the same</p>				
(I)	<p><i>Seniority number of a person who has been appointed through direct recruitment.-</i> Notwithstanding anything contained in sub rule (1) and clause (a) of sub rule (2),-</p> <p>(i) if the person who has been recruited directly by selection in the same</p>						

			<p>batch as per the Original Recommendation List, and has joined within the prescribed time-limit, then the <i>inter se</i> seniority number of such person shall be determined according to their ranks (serial number) in the original recommendation list given by the Commission or Selection Committee;</p> <p>(ii) if the person from Original Recommendation List fails to join within a prescribed time-limit and the Competent Authority takes a decision to give appointment to the person from waiting list, if any, and such person from waiting list has joined within the prescribed time-limit then the <i>inter se</i> seniority number of such person shall be determined according to their ranks (serial number) in the waiting list given by the Commission or Selection Committee. Such person shall not be entitled for the benefits of seniority in accordance with sub- clause (i).</p>
		(II)	<p>Seniority number of a person who has been appointed through promotion.- Notwithstanding anything contained in clause (a), if a Government Servant who has been promoted through Regular Select List, joins within the prescribed time-limit, then the <i>inter se</i> seniority number of such person shall be in the same order in which his name appears in the said Select List:</p> <p>Provided that, if the Select List is prepared in two or more parts, then a person who is included in the earlier part shall be ranked above the person who is included in the subsequent part:</p> <p>Provided further that, if the order in which the names are arranged in the Select List is changed following a subsequent review of it, the seniority number of the Government Servants involved shall be re-arranged and determined afresh in conformity with their revised ranks:</p> <p>Provided also that, if any Government Servant is assigned with a deemed date of promotion in accordance with sub-rule (4) to sub-rule (7) of rule 4, then the name of such Government Servant shall be included in the seniority list of respective year immediately after the seniority number of his immediate senior Government Servant and it shall be denoted by suffixing "A" to the seniority number of his immediate senior in the said seniority list.</p>
	(3)	Criteria for inclusion of name in the seniority list.-	
		(a)	<p>Appointment by Direct Recruitment.- Any person who has been appointed to any post, cadre or service by a prescribed mode of appointment and even if his appointment is temporary or regular, his seniority shall be determined in accordance with clause (a) of sub-rule (2) and sub-clause (I) of clause (b) of sub-rule (2) and his name shall be included in the seniority list prepared under rule 5 according to his seniority. If such appointment is of a temporary nature, then the specific reason shall be recorded in remark column of the seniority list specifying therein as to, why his appointment is of a temporary nature.</p>
		(b)	<p>Appointment by Regular Promotion or Temporary Promotion.- Any person who has been appointed to any post, cadre or service either by Regular Promotion or by Temporary Promotion, through a Regular Select List prepared for granting promotion in the quota of promotion in accordance with recruitment rules for the</p>

		<p>respective post and even if his promotion is of either temporary or regular in nature, his seniority shall be determined in accordance with clause (a) of sub-rule (2) and sub-clause (II) of clause (b) of sub-rule (2) and his name shall be included in the seniority list prepared as per the rule 5, according to his seniority. If such appointment is of a temporary nature, then the specific reason shall be recorded in "remark" column of the seniority list specifying therein as to, why his appointment is of a temporary nature.</p>
	(c)	<p>Appointment by Ad-hoc Promotion.- If any <i>Ad-hoc</i> promotion is given through <i>Ad-hoc</i> Select List, then the concerned Government Servant shall not be eligible to get the benefits of seniority on the basis of appointment by <i>Ad-hoc</i> Promotion to the concerned post, cadre or service. The seniority of such Government Servant shall not be fixed in accordance with clause (a) of sub-rule (2) and sub-clause (II) of clause (b) of sub-rule (2) and his name shall not be included in the seniority list prepared as per rule 5. Therefore his name shall not be deleted from the seniority list of respective lower cadre.</p> <p>Provided that, the date on which such <i>Ad-hoc</i> Promotion is regularized on the vacant post in the quota of promotion, the seniority of such Government Servant shall be determined in accordance with clause (a) of sub-rule (2) and sub-clause (II) of clause (b) of sub-rule (2) and his name shall be included in the seniority list prepared as per the rule 5, from the date of regularization. .</p>
	<p>Explanation.- Procedure for including name in the seniority list, in brief, shall be as given in <i>Schedule-I</i> appended to these rules</p>	
4.	<p>Determination of Deemed date of Seniority.-</p>	
	(1)	<p>Notwithstanding anything contained in rule 3, the Competent Authority may, in accordance with the provisions contained in the following sub-rules, assign to a Government Servant, a deemed date of appointment on the post, cadre or service which is different from the date of his actual appointment thereto; and after assigning such a deemed date, the length of his service in the said post or cadre or service shall be computed as commencing from such deemed date.</p> <p>Provided that if deemed dates assigned to two or more persons are identical, then, in case of direct appointment, seniority number of direct recruit shall be determined on the basis of their rank mentioned in recommendation list prepared by commission or selection committee and in case of promotion, seniority number of promotee shall be determined on the basis of their seniority number in seniority list of feeder cadre of promotional post.</p>
	(2)	<p>Deemed date of seniority to direct recruit.-</p>
	(a)	<p>Original Recommendation List.- Where the direct recruits selected as per the Original Recommendation List in the same batch, report for duty on different dates and if the actual dates on which they are joined are not chronologically in conformity with their <i>inter se</i> seniority as provided in para (i) of sub-clause (I) of clause (b) of sub-rule (2) of rule 3, the recruit higher in rank but joining for duty later than his junior shall be assigned with a deemed date of appointment, the date on which the recruit lower in rank joins for duty. However, the recruit higher in rank shall join the duty within the prescribed time-limit, as appointment to the post</p>

		of direct recruitment is not admissible, after a prescribed time limit of joining.
	(b)	Waiting List. - Where the direct recruits selected from the Waiting List in the same batch report for duty on different dates and if the actual dates on which they are joined are not chronologically in conformity with their <i>inter se</i> seniority as provided in para (ii) of sub-clause (I) of clause (b) of sub-rule (2) of rule 3, the recruit higher in rank but joining for duty later than his junior shall be assigned, as a deemed date of appointment, the date on which the recruit lower in rank reports for duty. However, the recruit higher in rank shall join the duty within the prescribed time-limit, as appointment to the post of direct recruitment is not admissible, after a prescribed time limit of joining.
(3)		Where the direct recruit selected in Original Recommendation List or waiting list is appointed later in service because of his previous adverse character record. - If it is found from the record that a crime is registered or judicial proceedings are initiated or a Departmental Enquiry with reference to previous service is underway against the direct recruit and the committee constituted for taking decision on character verification, decides to appoint him in Government service, then, the date of seniority of such a recruit shall be the date on which he actually joins the Government service and he shall not be eligible for getting the deemed date of appointment under this rule.
		<i>Example.</i> - For clarification regarding deemed date of seniority to direct recruits under sub-rule (2) and sub-rule (3) of rule 4, example illustrated in <i>Schedule-II</i> may be perused.
(4)		Deemed date of seniority to promotee.
	(a)	Where two or more Government servants who are eligible for promotion to any higher posts, cadre or service according to the concerned Select List are promoted to such higher posts, cadre or service and if the actual dates on which such, Government servants join for duty in such higher posts, cadre or service are not chronologically in conformity with their <i>inter-se</i> seniority as provided in sub-clause (II) of clause (b) of sub-rule (2) of rule 3, the senior person, who joins for duty later than his junior within prescribed time-limit, shall be assigned, the date on which the junior joins for duty, as a deemed date of appointment: Provided that, in a case where a Government servant himself is deemed responsible for not joining within a prescribed time limit on the promotional post, his seniority shall be fixed with reference to the date on which he actually assumed charge of such post.
	(b)	Where the seniority of promotee is re-arranged and determined afresh after review as provided in the second proviso to sub-clause (II) of clause (b) of sub-rule (2) of rule 3, deemed dates of promotion shall be assigned to them or if deemed date is already assigned before rearrangement as per review, then deemed date so assigned shall be revised in such manner so as to be chronologically in conformity with their ranks in the order of seniority as so re-arranged and determined.
(5)		Assigning deemed date of promotion on the conclusion of disciplinary proceedings. - Where any Government Servant who has not been promoted owing to the disciplinary proceedings pending against him and subsequently he is exonerated at the conclusion of such disciplinary proceedings, then such Government Servant, after an actual promotion, shall be

	<p>assigned with such a deemed date of regular promotion on which he would have been regularly promoted, had he not been superseded because of disciplinary proceedings against him.</p> <p>Provided that, where a Government Servant, by taking a conscious decision, is temporarily promoted to the vacant post in the quota of promotion, subject to the outcome of disciplinary proceedings against him and subsequently he is exonerated at the conclusion of disciplinary proceedings, then such Government Servant shall be assigned with such a deemed date of promotion on which he would have been regularly promoted, had he not been superseded because of disciplinary proceedings against him.</p>
(6)	<p>Assigning deemed date of promotion to the person whose case for promotion is kept open.- Where a case of any Government Servant for promotion is kept open while preparing a select list and the reason for keeping his case open is resolved later, and he is promoted subsequently, then he shall be assigned with a deemed date of promotion in accordance with the date on which he could have granted a regular promotion, had his case not been kept open.</p>
(7)	<p>Assigning deemed date of promotion in case of supersession.- Where a Government Servant is superseded while preparing the Select List and if the supersession is subsequently set aside following a review of his case either by the Competent Authority acting on its own motion or by a court of law or by any other authority empowered in that behalf, such Government Servant shall on actual promotion, be assigned a deemed date of appointment on which he would have been regularly promoted had he not been so superseded.</p>
5.	<p>Publication of Seniority List every year.-</p> <p>The Competent Authority shall publish final seniority list as on 1st January of every year for every cadre under its control, of employees who were working during the previous year, in the prescribed format appended with these rules as <i>Schedule-III</i>. Criteria mentioned in sub rule (3) of rule 3 shall be taken into consideration while preparing seniority list. The final seniority list shall be published on the Government website.</p> <p>If deemed date is sanctioned to any Government Servant as per rule 4, then the <i>corrigendum</i> to the final seniority list shall also be published immediately.</p> <p>Seniority List for every cadre shall be prepared and published in the following manner every year :-</p>
(1)	<p>Preparation of a Seniority list for newly appointed Government Servants (step one) - (i) A provisional seniority list of Government Servants who have been newly appointed in the previous year (<i>i.e.</i> during a period of the 1st January to the 31st December) in the respective cadre, either by direct appointment or regular or temporary promotion, shall be prepared and published as on the 1st of January of every year.</p> <p>(ii) After publication of such provisional seniority list, the suggestions and objections shall be invited from concerned Government Servants within fifteen days of date of publication of this provisional seniority list. The said provisional seniority list shall be finalized within next fifteen days after considering the suggestions and objections received.</p>
(2)	<p>Updating of previous year final seniority list (step two).- (i) The final seniority list for previous calendar year shall be revised by excluding names of Government servants who are retired, dead, promoted, resigned etc. during the previous calendar year. [Names of Government servants who have been granted Ad-hoc promotion shall not be deleted as per rule 3(3) (c)]</p>

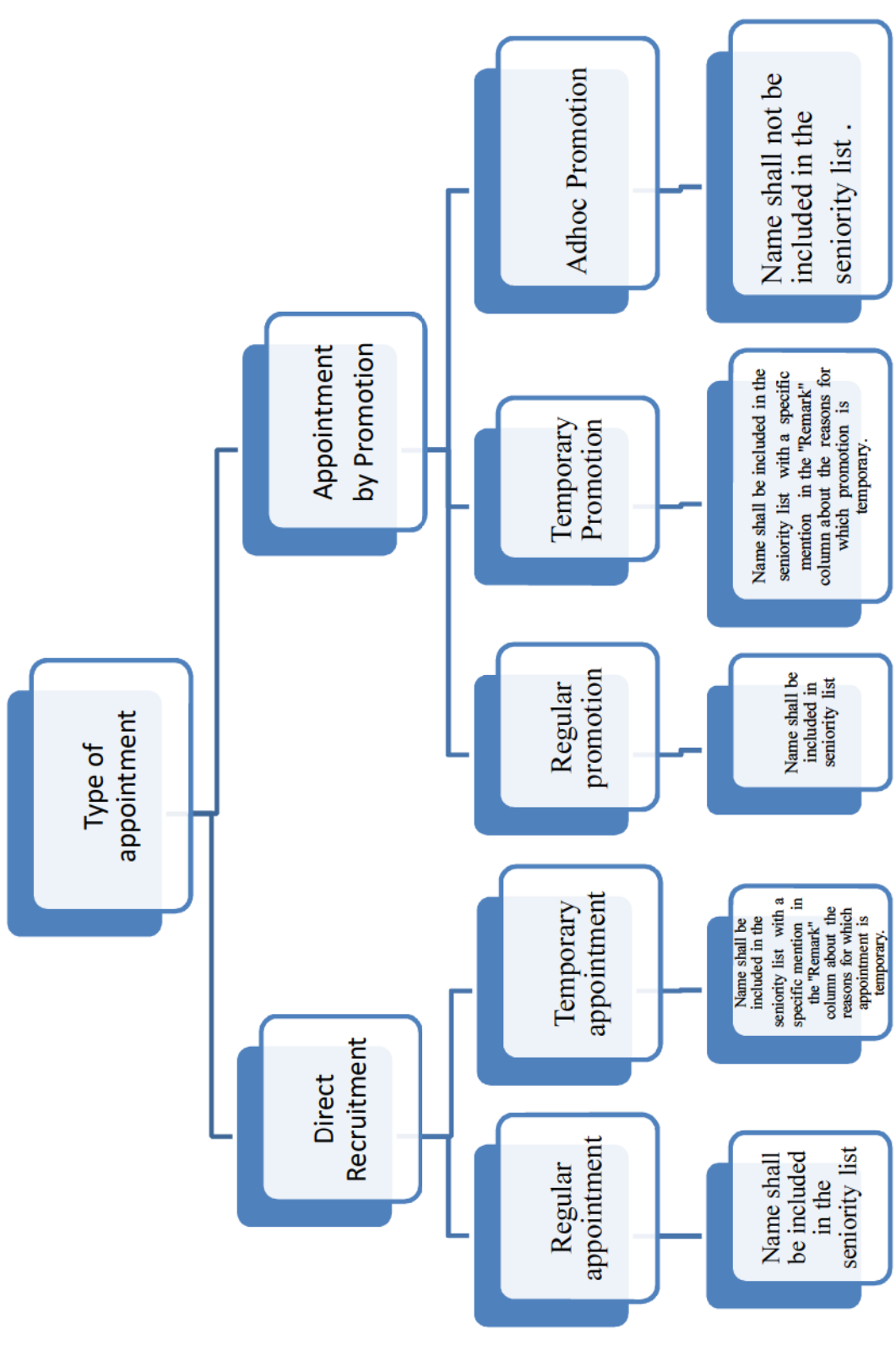
	(ii) If <i>corrigendum</i> to the final seniority list is published on account of sanctioning deemed date to any Government Servant as per rule 4, in the previous calendar year, then it shall also be taken into consideration and an appropriate seniority number to the concerned Government Servant shall be allotted, while updating previous year's final seniority list.
(3)	Preparation of final seniority list of current year (step three). - Updated previous year final seniority list as per sub-rule (2) and final seniority list of newly appointed Government Servant as per sub-rule (1) shall be combined and a final seniority list shall be published indicating the status as on the 1 st of January of current year.
	<i>Example.</i> - For clarification regarding preparation of seniority list under rule 5, example as illustrated in <i>Schedule-IV</i> may be perused.
6.	Revision of seniority in accordance with the provisions in other rules pertaining to services. - When a specific provision is made by any other rules in terms of change in seniority number in relation to fulfilment of certain service related matters (for e.g. departmental examination, probation period, departmental enquiry, etc.), then the date and number of seniority of such Government Servant shall be revised afresh subject to the provisions in the respective rules: Provided that, the General Administration Department shall henceforth be consulted before making such specific provision in the respective service rules pertaining to seniority.
7.	Powers of interpretation.- The powers of interpretation of provisions of these rules shall be vested in the Government in the General Administration Department.
8.	Power to relax in certain cases.- Notwithstanding anything contained in the foregoing rules, where Government, is satisfied that the operation of any of these rules causes or is likely to cause undue hardship in the case of any Government Servant or class of Government servants, or that it is necessary in the public interest so to do, it may, for reasons to be recorded in writing, relax the provisions of such rule with respect to such Government Servant or class of Government servants or may direct that such provision shall apply to such Government servant or class of Government servants with such modifications not affecting the substance thereof as may be specified in such orders: Provided that, such relaxation shall be made or direction shall be issued only for enabling the case of such Government Servant or class of Government servants to be dealt with in just and equitable manner and for conferring benefits of the nature provided for in these rules.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

GEETA KULKARNI,
Deputy Secretary to Government.

SCHEDULE I

Following procedure shall be adopted while including name in the seniority list in accordance with sub rule (3) of rule 3

SCHEDULE II**Illustration regarding granting deemed date of seniority as per rule 4 (2) and (3) .****Example (1) - Clause (a) of sub rule (2) of rule 4- Original Recommendation List-**

The original Recommendation List of 16 candidates for the post "X" has been forwarded by Maharashtra Public Service Commission *vide* its recommendation letter dated 1st February 2019. Orders are issued on 1st March 2019 to these candidates to join for duty within a period of thirty days. Out of 16 candidates, the deemed date of seniority to those candidates, who joins for duty on various days either within prescribed time limit of thirty days or within extended period of one or two months granted by the competent authority as per their application made for extension in joining within prescribed time limit, shall be admissible as follows :-

Rank of Candidate in Original Recommendation List (1)	Name of Candidate (2)	Date of joining for duty as per rule 3 (2)(a) (3)	Deemed date of seniority admissible as per rule 4(2)(a) (4)
(1)	A.	29.03.2019	03.03.2019 (Since the candidate at Sr.No.2 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(2)	B.	03.03.2019	03.03.2019 (Question of granting deemed date does not arise)
(3)	C.	Candidate does not join for duty within 30 days i.e. till 30.3.2019 or does not apply for extension in joining period.	Since appointment is not admissible, question of giving place in seniority list does not arise
(4)	D.	Candidate applies to the competent authority for extension within 30 days i.e. before 30.03.2019 citing a valid reason and the competent authority grants an extension of one month and subsequently he join for duty on 30.04.2019	07.03.2019 (Since the candidate at Sr.No.6 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)

(5)	E.	10.03.2019	07.03.2019(Since the candidate at Sr.No.6 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(6)	F.	07.03.2019	07.03.2019(Question of granting deemed date does not arise)
(7)	G.	A candidate already serving in the service of Central Government, applies to the competent authority for extension within 30 days i.e. before 30.03.2019 citing a valid reason and the competent authority grants an extension of two month and subsequently he joins for duty on 15.05.2019	19.03.2019(Since the candidate at Sr.No.12 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(8)	H.	Candidate does not join for duty within 30 days i.e. till 30.03.2019 or does not apply for extension in joining period.	Since appointment is not admissible , question of giving place in seniority list does not arise
(9)	I.	29.03.2019	19.03.2019(Since the candidate at Sr.No.12 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(10)	J.	20.03.2019	19.03.2019(Since the candidate at Sr.No.12 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(11)	K.	Candidate does not join for duty within 30 days i.e. till 30.03.2019 or does not apply for extension in	Since appointment is not admissible , question of giving

		joining period.	place in seniority list does not arise
(12)	L.	19.03.2019	19.03.2019(Question of granting deemed date does not arise)
(13)	M.	24.03.2019	24.03.2019
(14)	N.	Candidate does not join for duty within 30 days i.e. till 30.03.2019 or does not apply for extension in joining period.	Since appointment is not admissible , question of giving place in seniority list does not arise
(15)	O.	A candidate is not appointed along with other candidates in original list due to defective/bad character information provided in his attestation form and his case is submitted before committee constituted for taking decision on character verification	Therefore question of granting deemed date does not arise (Please see example no.(3))
(16)	P.	30.03.2019	30.03.2019(Question of granting deemed date does not arise)

Example (2) –Clause (b) of sub rule (2) of rule 4- Waiting List-

In the event of , candidates at serial No. 3, 8, 11, 14 in Original Recommendation List illustrated above, do not join for duty within a prescribed time limit of thirty days or do not apply for extension of period to the competent authority and subsequently , the competent authority requisitioned the Commission for providing candidates from waiting list, as a replacement to those 4 candidates from original merit list and the Commission *vide* its recommendation letter dated 12th June 2019 forwarded a Waiting List of 4 candidates. Accordingly, appointment orders are issued on 1st July 2019 to those 4 candidates asking them to join for duty within a prescribed time limit of thirty days. Thereafter, these 4 candidates joins for duty on following different dates, then the deemed dates of seniority to those candidates shall be assigned as follows:-

Rank of Candidate in Waiting list	Name of Candidate	Date of reporting for duty as per rule 3(2)(a)	Deemed date of seniority admissible as per rule 4 (2) (b)
(1)	(2)	(3)	(4)
(1)	Q	06.07.2019.	06.07.2019.(Question of granting deemed date does not arise)

(2)	R	Candidate applies to the competent authority for extension before 30.07.2019 citing a valid reason and the competent authority grants an extension of one month and subsequently he joins for duty on 30.08.2019.	15.07.2019(Since the candidate at Sr.No.4 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(3)	S	18.07.2019	15.07.2019(Since the candidate at Sr.No.4 in the list has already been joined, his date of joining is to be assigned)
(4)	T	15.07.2019	15.07.2019(Question of granting deemed date does not arise)

Example (3) – According to sub rule (3) of rule 4 appointment is given to candidate as per the decision of committee constituted for taking decision on character verification.

Candidate at Sr. no.15 from original recommendation list from above example (1), who is not appointed along with other candidates in original list, due to defective /bad character information provided in his attestation form and if his case is placed before committee constituted for taking decision on character verification and as per said committee's decision, if he is appointed on 21.1.2020 and he joins on 24.1.2020, then as per sub rule (3) of rule 4, his seniority date shall be determined on the date he actually joins government service . Deemed date is not permissible in this case.

Rank of Candidate in original recommendation list	Name of Candidate	Date of reporting for duty as per rule 3(2)(a)	Deemed date of seniority
(15)	O	24.1.2020	24.1.2020 (deemed date is not permissible.)

Note regarding Example 3- If the committee decides in its only meeting to give such an appointment to more than one candidate from the same recommendation list, then their inter-se - seniority shall be determined in accordance with their rank of recommendation in the recommendation list.

Note.- In order to maintain uniformity, the seniority list shall be prepared in Excel Sheet. Wherever possible Drop down box shall be used.

(1) * Name of the cadre for which the seniority list is to be published.

(2) ** It is required to publish final seniority list on 1st of January, every year for the government servants who are actually working in the concerned cadre during the previous year. Therefore, for example, when the final seniority list to be published is as on 1st January, 2020, then it is necessary to mention the names of government servants who are actually working during the previous year i.e. 01.01.2019 to 31.12.2019

(3) § Mode of Appointment.-

1.Direct Recruitment	(A) By nomination
	(B) On compassionate ground
	(C) from amongst the highly meritorious sports persons
	(D) Where Government has framed a specific policy from time to time and made a direct appointment according to this policy, the short nomenclature of such specific policy shall be mentioned.
2. Promotion	(A) Regular promotion
	(B) Temporary promotion
3. By Selection	Limited Departmental Examination

(4) ++ Birth date shall be indicated as Date-Month-Year . for e.g. 01-03-2019

(5) # Category:- (1) Open /O.B.C. /S.C. /S.T. /V.J.N.T. /N.T (B) /N.T (C) /N.T (D) /S.B.C. etc.

(2) If the caste category is changed after the appointment in government service, then the date of such change in caste category shall also be mentioned. For example :

(i) If any person is appointed in Government Service from open category and later he has made a claim of belonging to backward category and caste validity certificate for the concerned category has been obtained by him.

(ii) If any person is appointed in Government Service from open (non-handicapped) category and later he has submitted the valid certificate of being handicapped;

In the afore stated circumstances at (i) & (ii), the date of submission of caste validity certificate / handicapped validity certificate shall be mentioned.

(6) #- **The deemed date of seniority as per rule 4 (2) and 4(4 to 7) shall be considered as the date of seniority.**

(7) @ The post for which the seniority list is being prepared, and the government servant from that seniority list of lower post is to be promoted to the next higher post and if a specific educational qualification is required for promotional post and the concerned government servant is eligible / ineligible for promotion in accordance with his educational qualification, then in such a case the column of educational qualification shall be incorporated separately in the Seniority list and updated educational qualification of the concerned government servant shall be mentioned. This column is not required in other cases.

(8) ¥ **Note.**- In the Remark column following things shall be mentioned -

- i) The reasons for granting temporary appointment or temporary promotion. e.g. subject to sub-judice matter, subject to submission of Caste Validity Certificate, subject to completion of probation period, Departmental Enquiry etc.
- ii) If officer is promoted in selection grade, then a specific entry to that effect shall be made in the "Remark" column (e.g. - Deputy Collector (Selection Grade), Chief Officer (Selection Grade) etc.)
- iii) Since, this final seniority list is for the government servants who are working in previous calendar year, a specific entry shall be made in the "Remark" column whenever any Government Servant is promoted or any Government Servant is retired or voluntarily retired or deceased or absconding during the concerned previous calendar year.

SCHEDULE - IV

Illustration regarding preparation of seniority list under rule 5.

<p>A final seniority list shall be prepared for Government servants in cadre "X" as on 01.01.2020 in the following manner:-</p>	
<p>1.</p>	<p>Preparation of Seniority list for newly appointed Government Servant (Stage One) -</p> <p>(i) If a total number of 25 Government servants are appointed during a period of 01.01.2019 to 31.12.2019, either by direct recruitment or by promotion (regular or temporary), a provisional seniority list of such 25 Government servants shall be published indicating status as on 01.01.2020.</p> <p>(ii) Suggestions and objections shall be invited from concerned 25 Government servants within fifteen days from the date of publication of such provisional seniority list. The said provisional seniority list shall be finalized within next fifteen days after considering suggestions and objections received and apprising the same to the concerned Government servant.</p>
<p>2.</p>	<p>Updating of Previous Year's Final seniority list (Stage Two).- If final seniority as on 1.1.2019 (i.e. previous calendar year) has total number of 125 Government servants and if a corrigendum is issued whereby a deemed date is assigned to 3 Government servants as per rule 4, then the final seniority list and such corrigendum shall be taken into consideration while updating the seniority list as follows-</p> <p>(i) If 10 Government servants from the final seniority list as on 1.1.2019 are retired or voluntarily retired or deceased (dead) or promoted (regular or temporary) or have resigned during the period from 1.1.2018 to 31.12.2018, then their names shall be excluded from the said final seniority list. [Names of Government servants who are given Ad-hoc promotion shall not be deleted as per rule 3(3) (c)]</p> <p>(ii) The names of 3 Government servants who have been granted with deemed date by a corrigendum shall be taken into consideration and they shall be allotted with appropriate seniority numbers and accordingly the final seniority list of previous year shall be updated.</p> <p>(iii) Thus, the final seniority list of 125 Government Servants shall be revised by excluding 10 Government servants mentioned above at (i) and by adding 3 Government Servants who have been assigned with deemed date as mentioned above at (ii), and the updated seniority list of 118 Government servants shall be prepared . Accordingly revised seniority numbers shall be denoted chronologically to these 118 Government servants.</p>
<p>3.</p>	<p>Preparation of final seniority list as on 1.1.2020(Stage Three)- <i>The final Seniority list of 25 Government Servants which is prepared as stated in stage one above, shall be inserted after the last Government servant (seniority number 118)</i></p>

in the seniority list of 118 Government Servants which is prepared as stated in stage two above and subsequently the seniority numbers from 119 to 143 shall be assigned to them. Thus, the final seniority list shall be published indicating the updated status of 143 Government Servants as on 01.01.2020.
--

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

GEETA KULKARNI,

Deputy Secretary to Government.

१. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
३. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
४. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
६. सर्व मा. संसद सदस्य/विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य,
७. मा.मुख्य सचिव,
८. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
९. सर्व मंत्रालयीन विभाग,
१०. *प्रबंधक, मूळ शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
११. *प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
१२. *प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
१३. *सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
१४. *प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा), मुंबई,
१५. *प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद), मुंबई,
१६. *सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
१७. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई,
१८. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई,
१९. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर,
२०. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर,
२१. *सचिव, राज्य मुख्य माहिती आयुक्त यांचे कार्यालय, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई,
२२. *प्रबंधक, राज्य मानवी हक्क आयोग, मुंबई ४०० ००१,
२३. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई (२ प्रती प्रसिध्दीकरिता),
२४. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२५. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२६. सर्व विभागीय आयुक्त,
२७. सर्व जिल्हाधिकारी,
२८. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
२९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
३०. सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
३१. सामान्य प्रशासन विभाग/का. ३९ (महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्दीकरिता),
३२. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय, सहावा मजला, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२ (१० प्रती)
३३. बहुजन समाज पार्टी, प्रदेश सचिव, महाराष्ट्र राज्य, बी.एस.पी. भवन, प्लॉट नं. ८३-अ, कलेक्टर कॉलनी, चेंबूर, मुंबई ७४ (५ प्रती)
३४. भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बॅरक नं.१ योगक्षेम समोर, वसंतराव भागवत चौक, नरीमन पॉईंट, मुंबई २० (५ प्रती)
३५. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभुवन, एस. व्ही.पटेल रोड, मुंबई ४ (५ प्रती)
३६. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई १३ (५ प्रती),

३७. इंडियन नॅशनल काँग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई २५ (५ प्रती),
३८. नॅशनलिस्ट काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई २१ (५ प्रती),
३९. शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई २८ (५ प्रती),
४०. महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, कृष्णाकुंज, एम.बी.राऊत रोड, शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई २८ (५ प्रती),
४१. सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
४२. निवड नस्ती.

(* पत्राने)

गीता कुलकर्णी,
शासनाच्या उप सचिव.

No. SRV. 2016/C.R. 281 /Desk-12

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT,

Mantralaya, Mumbai 400 032,

Dated the 21st June, 2021

1. The Principal Secretary to the Governor, Raj Bhavan, Malbar Hill, Mumbai,
2. The Principal Secretary to the Chief Minister,
3. The Principal Secretary to the Deputy Chief Minister,
4. The Private Secretary to all Ministers/State Ministers,
5. Hon'ble Opposition Leader, Legislative Council of the State of Maharashtra/ Legislative Assembly of the State of Maharashtra,
6. All Hon'ble Members of the Parliament/Members of the Legislative Council of the State of Maharashtra/ Members of the Legislative Assembly of the State of Maharashtra,
7. The Chief Secretary,
8. All Additional Chief Secretaries/Principal Secretaries/Secretaries of Mantralaya Departments,
9. All Mantralaya Departments,
10. *The Registrar, High Court (Original Side), Mumbai,
11. *The Registrar, High Court (Appellate Side), Mumbai,
12. *The Registrar, Office of the Loka Ayukta and Upa-Loka Ayukta, Mumbai,
13. *The Secretary, Maharashtra Public Service Commission, Mumbai,
14. *The Principal Secretary, Secretariat of Maharashtra Legislature (Assembly), Mumbai,
15. *The Principal Secretary, Secretariat of Maharashtra Legislature (Council), Mumbai,
16. *The Secretary, State Election Commission, New Administrative Building, Mumbai,
17. *The Accountant General, Maharashtra-1 (Account and Entitlement), Maharashtra, Mumbai,
18. *The Accountant General, Maharashtra-1 (Audit), Maharashtra, Mumbai,
19. *The Accountant General, Maharashtra-2 (Account and Entitlement), Maharashtra, Nagpur,
20. *The Accountant General, Maharashtra-2 (Audit), Maharashtra, Nagpur,
21. *The Secretary, Office of the Chief Information Commissioner of the State, New Administrative Building, Mumbai,
22. *The Registrar, State Human Rights Commission, Mumbai 400 001,
23. The Director General of Information and Public Relations, Mumbai, (2 copies for publicity)
24. Pay and accounts Officer, Mumbai,
25. Resident Audit Officer, Mumbai,
26. All Divisional Commissioners,
27. All Collectors,
28. All Chief Executive Officers of Zilla Parishads,
29. All District Treasury Officers,
30. All Heads of Departments and Heads of Offices under the All Departments of Mantralaya,

31. General Administration Department/Desk 39(For publishing on website),
32. The Librarian, Secretariat of Maharashtra Legislature, Library, 6th Floor, Vidhan Bhavan, Mumbai 400 032 (10 copies),
33. Bahujan Samaj Party, State Secretary, Maharashtra State, B.S.P. Bhavan, Plot No. 83-A, Collector Collony, Chembur, Mumbai 74 (5 copies),
34. Bhartiya Janata Party, Maharashtra State, C.D.O. Barrack No. 1, Opposite Yogaksham, Vasanttrao Bhagwat Chowk, Nariman Point, Mumbai 20 (5 copies),
35. Bhartiya Communist Party, Maharashtra Committee, 314, Rajbhavan, S.V.Patel Road, Mumbai 4, (5 copies),
36. Bhartiya Communist Party (Marxvadi), Maharashtra Committee, Janshakti Hall, Globe Mills Palace, Worli, Mumbai 13, (5 copies),
37. Indian National Congress, Maharashtra State Congress (I) Committee, Tilak Bhavan, Kakasaheb Gadgil Road, Dadar, Mumbai 25 (5 copies),
38. Nationalist Congress Party, Rashtravadi Bhavan, Free Press Journal Road, Nariman Point, Mumbai 21 (5 copies),
39. Shivsena, Shivsena Bhavan, Gadkari Chowk, Dadar, Mumbai 28 (5 copies),
40. Maharashtra Navnirman Sena, Krishnakunj, M.B.Raut Road, Shivaji Park, Dadar, Mumbai 28 (5 copies),
41. All Desks of General Administration Department,
42. Select File.

(* By Letter)

GEETA R. KULKARNI,
Deputy Secretary to Government.